

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATERA EVROPSKÉ INTEGRACE

Slovinsko v integrující se Evropě
Slovenia in Integrating Europe

Student: Lucie Chovanečková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Iva Honová, Ph.D

Ostrava, 2016

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě 6. května 2016

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Chovanečková', is written over a horizontal dotted line.

Lucie Chovanečková

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání bakalářské práce

Student: **Lucie Chovanečková**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210R004 Eurospráva
Téma: **Slovinsko v integrující se Evropě**
Slovenia in Integrating Europe
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika Slovinska a jeho integrační předpoklady
3. Vývoj integrační spolupráce Slovinska
4. Zapojení Slovinska do EU a efekty spolupráce
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

AVERY, G., A. FABER a A. SCHMIDT (eds). *Enlarging the European Union: Effects on the new member states and the EU*. Brussels: Trans European Policy Studies Association, 2009. 130 s.
ISBN 978-2-9600828-1-4.

BALDWIN, Richard a Charles WYPLOSZ. *The Economics of European Integration*. 5. vyd. London: McGraw-Hill, 2015. 560 s. ISBN 978-0-0771-6965-7.

KUČEROVÁ, Irah. *Střední Evropa. Komparace vývoje středoevropských států*. Praha: Karolinum, 2015. 234 s. ISBN 978-80-246-3067-0.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Iva Honová, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhořová
děkanka fakulty

Poděkování

Touto cestou bych chtěla velice poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Ing. Ivě Honové, PhD. za odborné rady, věnovaný čas a trpělivost v průběhu vypracovávání mé bakalářské práce

Obsah

1 Úvod.....	5
2 Charakteristika Slovinska a jeho integrační předpoklady	6
2.1 Geografie Slovinska	6
2.2 Historie	8
2.3 Demografie Slovinska	11
2.4 Politický systém Slovinska	12
2.5 Bankovní systém.....	13
2.6 Daňový systém	14
2.4 Ekonomika	18
2.5 Územně správní členění	19
2.6 Integrační předpoklady Slovinska	20
3. Vývoj integrační spolupráce Slovinska.....	22
3.1 Teoretické vymezení integrace	22
3.2 Vývoj evropské integrace	24
3.3 Slovinsko v mezinárodních organizacích	26
3.3.1 Slovinská cesta do EU.....	27
3.3.2 Slovinsko a Cefta.....	28
3.3.3 Slovinsko a NATO	28
3.3.4 Slovinsko v OECD	29
3.3.5 Slovinsko a OSN	30
3.3.6 Slovinsko a IMF	33
4 Zapojení Slovinska do EU a efekty spolupráce.....	35
4.1 Zapojení a pozice v orgánech EU	35
4.1.1 Evropský parlament.....	35
4.1.2 Rada Evropské unie	36
4.1.3 Evropská komise	38
4.1.4 Rozpočet	39

4.2 Efekty z členství země v unii	40
4.2.1 Ekonomická dimenze rozšiřování EU	40
4.2.2 Přístup Slovinska.....	41
4.2.3 Náзор občanů	43
4.2.4 Vliv členství na vybrané makroekonomické ukazatele	46
5 Závěr	49
Zdroje použité literatury	50
Seznam tabulek, obrázků, grafů	56
Seznam zkratek.....	57
Seznam příloh	59

1 Úvod

Integrační procesy jsou dnes velice důležitým a běžným jevem dnešního každodenního života. Státy, regiony, kultury se více či méně snaží o navázání vztahů a spolupráce s ostatními, za účelem získání výhod plynoucích z případné spolupráce nebo čistě jen proto, aby v současném nestabilním světě nezůstávaly osamoceny.

Jako téma mé bakalářské práce jsem si zvolila Slovinsko v integrující se Evropě. Tato země v Evropě patří ke státům menším, a proto je pro ni začleňování se do integračních vazeb důležitější než pro státy velké a ekonomicky silnější. V práci je podrobněji rozebrána jeho postupná cesta do Evropy, členství v mezinárodních organizacích i integračních seskupeních na našem kontinentu, z nichž největší je Evropská unie.

Práce, je kromě úvodu a závěru dále je rozčleněna do tří hlavních obsahových kapitol. Kapitola „Charakteristika Slovinska a jeho integrační předpoklady“ se zabývá základními rysy a charakteristickými prvky země jako jsou geografické vymezení, historie, demografie a další. Závěr této kapitoly je věnován integračním předpokladům, kterými Slovinsko disponuje.

V další kapitole „Vývoj integrační spolupráce Slovinska“ je rozebráno členství země v mezinárodních organizacích a několika integračních uskupeních. Je zde popsáno připojení Slovinska k Evropské unii, která je jednoznačně největším uskupením v Evropě.

Zapojení Slovinska do tohoto integračního seskupení a také efekty a výhody plynoucí se spolupráce jsou popsány a rozebrány v poslední hlavní kapitole „Zapojení Slovinska do Evropské unie a efekty spolupráce.“

Cílem práce je představit Slovinsko jako subjekt integrační spolupráce, přiblížit vývoje této spolupráce, vyhodnotit zapojení Slovinska do EU a dále zhodnotit efekty, které pro zemi z této integrační spolupráce plynou.

2 Charakteristika Slovinska a jeho integrační předpoklady

Tato kapitola je zaměřena na základní charakteristické prvky Slovinska, jako jsou geografické vymezení, historické reálie, demografické vymezení a další. Druhá část kapitoly je věnování integračním předpokladům země.

2.1 Geografie Slovinska

Slovinsko, nebo také oficiálně, Slovinská republika, je malý stát, ležící v jižní části Střední Evropy. Jeho geografické vymezení v rámci Evropy není jasně dáno. Podíváme-li se na otázku polohy jen z geografického hlediska, zařadíme tento stát do jižní Evropy, ale existuje několik důvodů, podle kterých Slovinsko spadá mezi středoevropské státy. Jako jeden ze společných jmenovatelů středoevropských zemí Kučerová (2015) uvádí Alpy, které spojují země jako je Rakousko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, ale také právě Slovinsko. Dalšími důvody, kterými Kučerová (2015) argumentuje, jsou historické události, neboť bylo Slovinsko od 13. století součástí rakouské monarchie a jako třetí důvod uvádí vývoj v rámci společné socialistické minulosti.

Se svou rozlohou 20 273 km² je považováno za nejmenší zemi Střední Evropy a zhruba sto padesátou pátou největší zemi světa. Celková délka slovinské hranice čítá 1 370 km, z toho 46,6 km zabírá délka pobřeží u Jaderského moře. Slovinsko hraničí s dalšími čtyřmi státy. Na západě s Itálií s délkou hranice 218 km, dále s Rakouskem na severu s hranicí o délce 299 km. Nejdelší hranici 600 km sdílí s Chorvatskem na jihu a nejkratší část své hranice 94 km sdílí na východě s Maďarskem.

Přesto, že má Slovinsko svůj malý kousek moře, lidé zde podnikají cesty především za suchozemskou turistikou, neboť poměrně rozlehlé území země zabírají hory a kopce. Za největší a nejvýznamnější pohoří můžeme pokládat Slovinské Alpy, které se rozpínají na severní hranici země. Najdeme zde více než dvě stě vrcholů s nadmořskou výškou přes 2000 m n. m. a z toho více než dvacet z nich má nadmořskou výšku větší než 2500 m n. m. Hora Triglav s výškou 2864 m je nejvyšším vrcholem Slovinských Alp a zároveň také nejvyšším bodem celého státu. Vzhledem ke skutečnosti, že více než polovinu povrchu zabírají lesy, řadí se Slovinsko za Finsko a Švédsko jako třetí nejzalesněnější stát Evropské unie.

2.2 Historie

Slovinsko bylo podle archeologických záznamů osídleno už v dobách starší doby kamenné (paleolit). Když skončila doba ledová, došlo na jeho území ke klimatickým změnám a krajina se začala oteplovat a stala se vhodnou pro zemědělství. Jako každá země si i Slovinsko prošlo dobou bronzovou. Protože na území byl nedostatek mědi a cínu, musely se tyto suroviny dovážet a tak vznikl dálkový obchod na slovinském území.

Slovinské území prošlo podobným historickým vývojem jako další evropské státy. Po době bronzové a Keltech přišli Římané. Z dob římských je důležitým datem pro Slovinsko rok 313, kdy došlo k legalizaci křesťanství ediktem milánským. Později vznikaly na území Slovinska křesťanské katolické obce. Důležitou událostí je příchod Slovanů, kteří během 6. a 7. století trvale obsadili oblast východních Alp. Rychlík (2011) uvádí, že jedním ze základních stavebních kamenů své národní státnosti vidí Slovinci v Kraňsku, které vzniklo během 8. století z kmenového knížectví východoalpských Slovanů Kraňské marky. Kraňsko se proto v 19. století stalo základnou slovinského politického života. V 10. století, v době raného středověku vznikly první písemné památky psané ve slovinštině zvané Brižinski spomeniki.

V průběhu 11. století se začaly objevovat první kláštery a bylo založeno několik významných měst např. Kranj a Kamnik, Piranu, Novo Mesto a Celje. Tato města se stala centrem řemeslnictví a obchodu. V dalších stoletích se Slovinsko rozvíjelo pod vládou Habsburské dynastie. Tato nadvláda byla ohrožena slovinským šlechtickým rodem, který si získal celé město Celje. Ve městě byl vybudován jako základ celského hrabství sídelní hrad. Tento rod v druhé polovině 15. století vymřel a všechno tak padlo do rukou Habsburků. V dalším století Slovinsko čelilo invazi Turků (slovenia.info, 2016).

„V roce 1771 bylo provedeno první moderní sčítání obyvatelstva. Na území nynějšího Slovinska tehdy žilo asi 750 000 lidí“ (Rychlík, 2011, s. 84). Za vlády Marie Terezie byla v celé říši zavedena školská reforma. „Ta vytvořila základy pro likvidaci negramotnosti v průběhu 19. století, v jehož druhé půli Slovinci patřili k národům s nejnižší negramotností.“ (Rychlík, 2011, s. 85). V tomto období se zlepšilo postavení slovinštiny na školách. Za vlády jejího syna Josefa II. byl vydán toleranční patent, ale i přesto Slovinci zůstali katolíky.

Konec 18. a zejména začátek 19. století bylo ve znamení národního obrození téměř všech slovanských národů, které byly v područí Rakouského císařství, Osmanské říše nebo Ruska. Postavení Slovinců jako národa sedláků a katolíků se začalo pomalu měnit až po roce 1809 vytvořením Ilyrských provincií s centrem v Lublani. Podle Honzáka, Pečenky a Vlčkové (1995) se měly stát Napoleonem vytvořené provincie součástí francouzského impéria a zabránit tak přístupu Rakouska do Středomoří. V rámci nich byli díky napoleonské politice poprvé v historii sjednoceni Slovinci, Chorvaté a Srbové. V průběhu revolučního roku 1848 dochází k vytvoření slovinského národního politického programu, jehož cílem bylo zejména vytvoření slovinského království, spojujícího Slovince dosud žijící odděleně v několika habsburských korunních zemích (Korutanech, Štýrsku, Kraňsku a Přímoří) a zavedení slovinštiny do škol a úřadů (Ferda, 2007).

Po rakousko-uherském vyrovnání v roce 1867 se většina území obývaného Slovinci stala součástí rakouské monarchie. Slovinští obyvatelé žijící v oblasti Benátek se dobrovolně připojili k Itálii. Politické elity se rozdělily do dvou hlavních proudů – katolického a liberálního. Liberálové volající po sjednoceném Slovinsku zorganizovali v letech 1868 – 1869 hromadné protesty, požadující vznik sjednocení země a zavedení slovinštiny jako úředního jazyka. Bohužel ke sjednocení nedošlo a po první světové válce v roce 1918 se slovinští politici rozhodují pro přípravu společného státu se Srby a Chorvaty. Stát Srbů, Chorvatů a Slovinců byl vyhlášen 29. října 1918. Tento stát však neměl dlouhé trvání a po měsíci se rozpadl. 1. prosince 1918 se stát Srbů, Chorvatů a Slovinců spojuje se Srbským královstvím a vzniká království Srbů, Chorvatů a Slovinců. Jak uvádí Rychlík (2011) bylo království s 12 miliony obyvateli na evropské poměry poměrně velkým státem. Tento stát byl centrálně řízen ze srbského Bělehradu. Jednotlivé autonomní vlády ve Slovinsku, Chorvatsku a Bosně a Hercegovině byly zrušeny. Celek musel čelit velkým hospodářským problémům, jako byly ochromená průmyslová výroba, nejednotný vnitřní trh nebo také špatně zavedená zemědělská reforma. Agrární reforma představovala značný problém, protože téměř 70 % místních obyvatel bylo zaměstnáno v zemědělství. Hospodářské problémy se později podařilo z části překonat, ale v hospodářství jednotlivých zemí byly obrovské rozdíly. I přes malý počet obyvatel, kteří žili na území Slovinska, se tato část království stala ekonomicky nejvýkonnější částí.

Své dobré postavení si Slovinci udrželi i v rámci Jugoslávie a to díky své vysoké vzdělanosti obyvatel. Království Jugoslávie vzniklo 3. října 1929. V zemi začalo fungovat nové rozdělení na banánoviny. Těch vzniklo celkem devět a byly pojmenovány podle názvů velkých řek „*Na etnickém území Slovinců byla vytvořena Drávská banánovina, která zahrnovala území dosavadní mariborské a lublaňské oblasti. Nové dělení státu znamenalo pro Slovinsko určitou výhodu, neboť byli poprvé skutečně i administrativně sjednoceni do jednoho celku*“ (Rychlík, 2011, s. 167). Po druhé světové válce se Slovinsko stalo jednou ze šesti jugoslávských lidových federativních republik.

Od 50. let federální vláda podporovala spotřební průmysl i sektor služeb, což pomohlo zejména Slovinsku a části Chorvatska. Slovinsko získalo v oblasti hospodářství více autonomie a jeho větší uplatnění na trzích Itálie a Rakouska znamenalo nutnou vyšší kvalitu výrobků. Slovinská vláda, která vznikla po volbách v roce 1967, se v oblasti hospodářství Slovinské republiky soustředila na vývoj technologie, vývoz, služby, turistiku a bankovníctví. Modernizovala dopravní cesty, odstraněním vízového styku s řadou zemí zprůchodnila hranice a prosadila polycentrický rozvoj Slovinska. V roce 1963 byla přijata nová ústava měnící oficiální název federace na Socialistickou federativní republiku Jugoslávie a Slovinsko získalo název Socialistická republika Slovinsko (Ferda, 2007).

Z bývalých jugoslávských republik bylo Slovinsko nejvíce ekonomicky vyspělé. V roce 1980 po smrti prezidenta Jugoslávie Josipa Broze Tita vznikla hospodářská, politická a sociální krize. V důsledku této krize a vzestupu nacionalistických tendencí se Socialistická federativní republika Jugoslávie rozpadla během následujících deseti let.

V roce 1991 Slovinsko vyhlásilo svou nezávislost a následovala desetidenní válka mezi Slovinskem, Chorvatskem a Jugoslávskými armádami. Tato válka si vyžádala desetitisíce životů. V následujícím roce Slovinsko začalo vyjednávat s Evropskými společenstvími. Slovinský národ se začalo orientovat směrem na západ.

2.3 Demografie Slovinska

Dle Slovinského statistického úřadu žilo na území Slovinska k 1.10.2015 2 064 632 obyvatel. Z toho bylo 1 022 229 mužů a 1 040 645 žen. S hustotou obyvatel 101,8 na km² se země umístila na 105. příčce v seznamu států světa podle hustoty zalidnění. Z údajů, které jsou známy z posledního sčítání lidu v roce 2002 je možno vyčíst toto národnostní složení obyvatel. Ke slovinské národnosti se přihlásilo 83,06 % (1 631 363) obyvatel, druhým nejpočetnějším etnikem žijícím na území Slovinska jsou Srbové, kteří zabírají 1,98 % (38 964) obyvatel. Třetí národností jsou Chorvaté - 1,81 % (35 642) obyvatel. Dále zde v menší míře žijí Bosňané (1,1 %), Muslimové (0,53%), Maďaři (0,53 %), Albánci (0,31 %), Makedonci (0,2 %), Rómové (0,17 %), Černohorci (0,14 %) , Italové (0,11 %) a také zde najdeme zhruba 500 Čechů a Slováků.

Do otázky migrace a národnostního složení výrazně zasáhla uprchlická krize, která vypukla v roce 2015. Slovinsko v této krizi zastává roli tranzitní země, tzn. země, přes kterou běženci pouze procházejí do jiných, pro ně ekonomicky výhodnějších, států. Špatná situace ve Slovinsku nastala na podzim roku 2015, kdy zde v rámci Balkánské trasy začalo Chorvatsko odklánět své migranty. I přesto, že Slovinsko je součástí schengenského prostoru, obnovilo kontroly na hranici s Chorvatskem. Z důvodu omezení počtu migrantů proudících na Slovinsko byla později omezena železničního doprava mezi těmito dvěma zeměmi. Vzhledem ke skutečnosti, že ani toto opatření nebylo příliš úspěšné, rozhodli se Slovinci k výstavbě plotu na slovinsko-chorvatské hranici. Délka plotu byla zhruba 80 km a jeho účelem bylo podle slov slovinského premiéra Miro Cerara nasměrování migrantů na vybrané hraniční přechody. Bohužel byly části plotu zanedlouho odstraněny Chorvaty, protože plot v některých místech křížoval jejich území. V době od poloviny října roku 2015 do poloviny listopadu 2015 prošlo přes území Slovinska více než 180 000 běženců. Slovínští občané mají na uprchlíky podobný názor jako lidé v České republice, ale na rozdíl od nás slovinská vláda neodmítla kvóty EU. Vzhledem k tomu, že migranti míří do států s většími ekonomikami, nedá se předpokládat, že by v zemi na stálo chtělo zůstat větší procento běženců a ovlivnilo to výrazně národnostní složení v zemi.

Z hlediska víry, můžeme Slovinsko označit za převážně nábožensky založenou zemi. Při posledním sčítání lidu se ke křesťanství přihlásilo celkem 60,9 % Slovinců. Z toho 57,8% vyznává římskokatolickou církev, dalších 0,8 % obyvatel je evangelického

vyznání a 2,3% se hlásí k pravoslaví nebo k ortodoxní větvi. Mezi slovinskými občany nalezneme také muslimy a to konkrétně 2,4 % lidí. Kromě těchto náboženství je v zemi 3,5 % věřících obyvatel, kteří se, ale nehlásí k žádné konkrétní církvi nebo náboženské skupině. Pouhých 10,1 % obyvatel uvedlo, že jsou ateisté.

Oficiálním jazykem v zemi je slovinština, ale část národa považuje za svůj mateřský jazyk také italštinu nebo maďarštinu. Průměrný věk slovinské populace činí 42,5 let. Muži se v průměru dožívají 76,93 let a ženy 83,13 let. Celková plodnost žen je 1,58 dítěte na jednu ženu a přirozený přírůstek čítá 2 279 lidí. Podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva představuje 58 % na celkovém obyvatelstvu.

2.4 Politický systém Slovinska

Od roku 1991 je Slovinsko podle ústavy unitární, demokratická, právní a sociální republika, jejíž politický systém je velmi podobný českému. Moc je svěřena lidu a uplatňována přímo. Hlavou státu a zároveň nejvyšší představitel moci výkonné a také vrchní velitel ozbrojených sil je prezident. Funkce není slučitelná s výkonem jakékoliv jiné veřejné funkce či povolání a nyní ji vykonává pan Borut Pahor, který nastoupil do úřadu v roce 2012. Prezidentské funkční období trvá pět let a jeden člověk může být zvolen nejvýše dvakrát za sebou. Jeho pravomoci jsou v poměru s vládou poměrně malé.

Další složku výkonné moci představuje vláda a ta se skládá z předsedy, který je jejím představitelem a jednotlivých ministrů. Ti jsou do své funkce jmenováni. Vláda se zodpovídá dolní komoře parlamentu. Parlament je společně s lidem představitelem zákonodárné moci. Tvoří ho dvě komory: Státní Rada a Státní sbor. Státní sbor je dolní komorou parlamentu a dle slovinské ústavy je centrem politické moci v zemi. Dolní komoru tvoří devadesát poslanců. Ti jsou voleni na období čtyř let ve všeobecném, rovném, tajném a přímém hlasování. Státní sbor neboli také Národní shromáždění má větší pravomoci než horní komora parlamentu nazývaná Státní Radou. Horní komora má čtyřicet členů volených nepřímo na pět let a zastupujících všechny segmenty společnosti, kterými jsou zaměstnanci, zaměstnavatelé, zemědělci, živnostníci, lidé se svobodným povoláním, neziskový sektor a regionální zájmy.

Třetí složku moci představuje moc soudní. Ta je ve Slovinsku tvořena Ústavním soudem, který představuje nejvyšší orgán soudní moci. Skládá se z devíti soudců jmenovaných na devět let. Dále v zemi figuruje Vrchní soud a tomu je podřízena soustava oblastních, okresních a místních soudů.

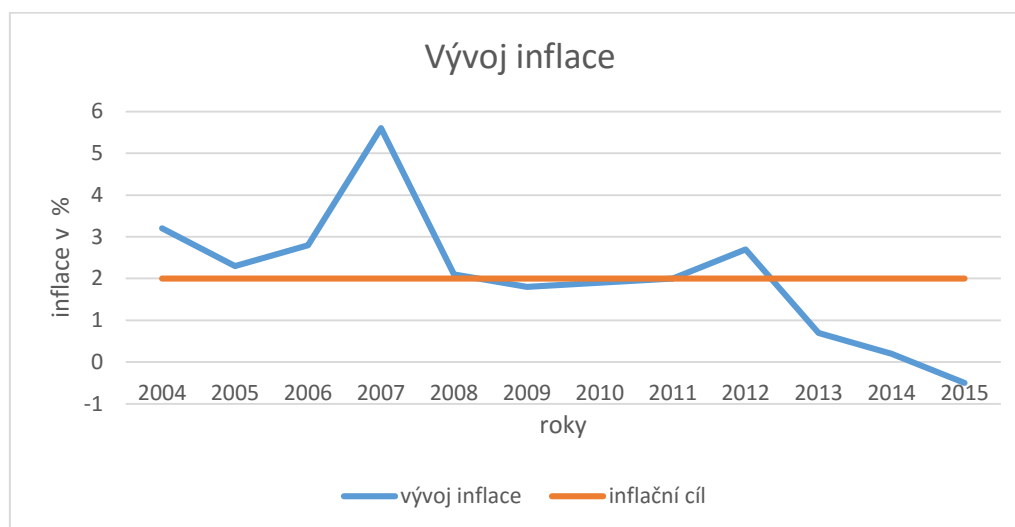
2.5 Bankovní systém

Slovinská republika má obdobně jako Česká republika a většina tržních ekonomik nastaven dvoustupňový univerzální bankovní systém. Ten odděluje centrální a obchodní bankovníctví a figurují zde centrální banka a obchodní banky a spořitelny, které nejsou řízeny přímo bankou centrální.

Centrální banka Slovinska neboli oficiálně Banka Slovenije je ústřední bankou Slovinské republiky. Byla založena v roce 1991 zákonem o Slovinské bance. Je to právnický subjekt, který je autonomní ve správě svých aktiv. Jde o nezávislou organizaci, není závislá na rozhodnutích a příkazech jiných orgánů. Důležitou událostí v historii Slovinské národní banky bylo zavedení eura v zemi. Euro k 1. lednu 2007 nahradilo předešlou měnu, kterou byl Slovinský tolar. Od roku 2007 banka při plnění svých úkolů dodržuje ustanovení Evropského systému centrálních bank (ESCB) a stanov Evropské centrální banky (ECB). Slovinsko je součástí ESCB od roku 2004, kdy vstoupilo do Evropské unie. V souladu se smlouvou o založení Evropského společenství a s ustanoveními ESCB a ECB banka vykonává tyto úkoly: realizuje společnou měnovou politiku, spravuje oficiální devizové rezervy členských států, podporuje plynulé fungování platebních systémů.

Slovinská republika jako člen eurozóny vykonává společnou monetární politiku. S tím souvisí i inflační cíl, 2 % ve střednědobém plánu, který je stanoven společně pro všechny země eurozóny. Vývoj inflace ve Slovinsku od vstupu země do EU můžeme vidět na následujícím grafu 2.1.

Graf 2.1: Vývoj inflace ve Slovinsku v letech 2004 – 2015

Zdroj: Statistický úřad Slovinska (2016), vlastní zpracování

Z grafu 2.1 vidíme, že od roku 2007, kdy inflace v důsledku nástupu ekonomické krize stoupla na 5,6% , je její postupný trend klesající. V letech 2008 – 2011 se podařilo inflaci udržet blízko inflačního cíle slovinské centrální banky. Od tohoto období inflace s výjimkou roku 2012 stále klesá a v minulém roce se dostala až do záporných hodnot na -0,5 %, tudíž o ní můžeme hovořit jako o deflaci.

Bankovní sektor je relativně koncentrovaný, dominují v něm dvě největší slovinské banky a to Nová lublaňská banka (NLB) a Nová kreditní banka Maribor (NKBM). Obhospodařují společně více než 41 % všech bankovních aktiv v zemi. Tyto dvě banky jsou z velké části stále ve vlastnictví státu. Další a zároveň menší banky byly alespoň částečně privatizovány. Přibližně polovinu z nich odkoupili domácí, slovinští akcionáři a další čtvrtina je vlastněna nebo kontrolována zahraničním kapitálem. V současnosti ve Slovinsku působí 18 bank a 3 spořitelny. Kromě bank domácích působí v zemi podobně jako v České republice několik poboček rakouských bank jako například Banka Raiffeisen a UniCredit Banka.

2.6 Daňový systém

Slovinsko patří mezi země s mírně nadprůměrnou daňovou kvótou. Jejich daňový systém se skládá z přímých a nepřímých daní. Daně přímé dělíme dále na daň z příjmů a daň vlastnickou. Všechny daně, včetně cel, spotřebních daní a daně

z přidané hodnoty při dovozu shromažďuje finanční správa Slovinské republiky, která podléhá ministerstvu financí.

Rozdělení daní:

1. Daně z příjmů	2. Daně z majetku
Daň z příjmů právnických osob	Daň dědická a darovací
Daň z příjmů fyzických osob	Daň z nemovitosti
Daň z dividend	Daň z vodního plavidla
Daň z úroků a licenčních poplatků	Daň silniční
Daň z tonáže	Daň z bankovních aktiv
Daň z derivátů	
Daň z práce o dílo	
Příspěvky na sociální zabezpečení	
Daň z výher v loteriích	
Daň ze zisku v hazardních hrách	
-
3. Nepřímé daně	
Daň z přidané hodnoty	Daň z motorového vozidla
Daň spotřební	Daň z finančních služeb
Daň z pojistné smlouvy	Daň z výherních losů
Daň z převodu nemovitého majetku	Cla

Daň z příjmů právnických osob je vybírána ze zdanitelného zisku soukromých společností ve výši 17%. Celková míra pro daňové přiznání právnické osoby je 17% a sazba pro výpočet srážkové daně je 15%. Existuje také speciální sazba 0%, která se vztahuje na investiční fondy, penzijní fondy a pojišťovnami pro penzijní plány za určitých podmínek.

Daň z příjmů fyzických osob se uplatňuje na příjmy jednotlivce a existuje šest kategorií příjmu – příjmy ze zaměstnání, podnikání, ze základního zemědělství a lesnictví, z pronájmu, licenční poplatky, z kapitálového majetku, a ostatní příjmy. V zemi je nastaveno progresivní zdanění dle výše příjmu. Existují čtyři daňová pásma

v ročním daňovém plánu pro aktivní příjem. Existují zde 16 %, 27%, 41% a 50% progresivní sazby daní. Shrnutí sazeb nalezneme v následující tabulce 2.1.

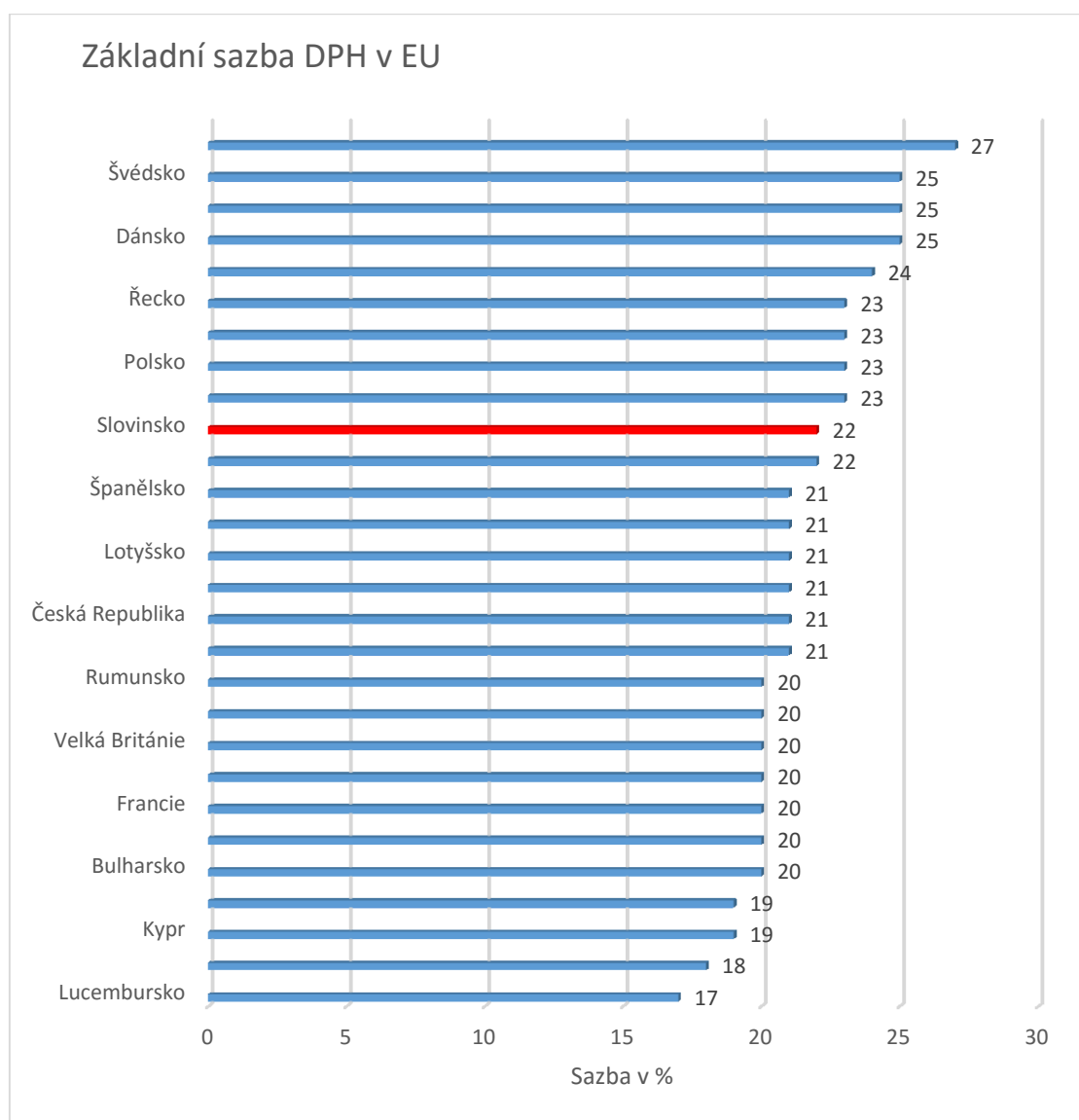
Tab. 2.1: Zdanění příjmu fyzických osob ve Slovinsku

Čistý roční příjem (Eura)	Daňová sazba (%)
0 – 8.021,34	16
8.021,34 – 18.960,28	27
18.960,28 – 70.907,20	41
70.907,20 a více	50

Zdroj: Ministerstvo zahraničí ČR (2015), vlastní zpracování

Základní sazba daně z přidané hodnoty je 22 %, hodnota snížené sazby je pak 9,5 %. Snížená sazba se vztahuje na potraviny, knihy, hlídání dětí, kadeřnické a ostatní služby. Plátcem DPH se podnikatel stává při přesažení obrátu 50 000 euro za rok.

Graf 2.2 : Základní sazby DPH ve státech Evropské unie

Zdroj: Kodap skupina (2016), vlastní zpracování

Z grafu 2.2 můžeme vyčíst, že Slovinsko se společně s Itálií dělí o desátou příčku v pomyslném žebříčku základních sazeb DPH. Základní sazba DPH se v členských zemích Evropské unie pohybuje od 17% (Lucembursko) po 27% (Maďarsko). DPH bylo implementováno do daňové soustavy z členských zemí EU nejdříve v Dánsku. Původní sazby DPH byly značně nižší než v současné době. Většina evropských zemí v posledních letech základní sazbu DPH zvýšila i přesto, že obyvatelé zemí toto opatření neshledávají jako populární. V některých zemích velmi výrazně, např. v Maďarsku z 20% na 27%. Slovinci naposledy zvýšili sazbu v průběhu roku 2015 z 20% na 22%.

2.4 Ekonomika

Po druhé světové válce došlo k zestátnění velkého průmyslu a bylo rozhodnuto, že se Slovinsko bude orientovat zejména na těžký průmysl. Zaměření na těžký průmysl Slovinci opustili v období reformní vlády Kavčiče ve druhé polovině šedesátých let a začalo období surovinově a technologicky efektivnější výroby. Slovinsko se snažilo udržovat ekonomické styky se západními zeměmi a firmami, což se bohužel shledalo s nelibostí tehdejšího srbského a jugoslávského vedení. Po vyhlášení nezávislosti Slovinci ztratili celý jugoslávský trh a to jim způsobilo značné hospodářské problémy. Vzrostla nezaměstnanost, poklesla průměrná mzda zhruba na polovinu a poklesla i průmyslová výroba. Roku 1991 byl slovinským parlamentem přijat jeden z prvních zákonů, týkajících se transformace ekonomiky na tržní hospodářství, a to restituční zákon. Restituce se týkaly veškerého majetku, na který měli slovinští občané nárok dle dědického práva.

Vládám se v následujících deseti letech podařilo ekonomiku stabilizovat. Zahraniční obchod se přeorientoval na země Evropské unie a reálné mzdy přes roční inflaci zhruba 10 % rostly díky vysokému tempu růstu ekonomiky (Cabada, 2005). Celosvětová finanční krize z roku 2008 samozřejmě zasáhla také Slovinsko a ještě v roce 2013 bylo krizí zasaženo. Slovinská ekonomika posílila až v roce 2014, kdy reálný růst HDP činil 2,6% a posílila i v roce 2015, kdy HDP vzrostlo oproti stejnému období roku 2014 o 3,3 % (stat.si, 2016). Hlavní tažnou silou slovinského hospodářství zůstává i nadále export. Ekonomická nerovnováha postupně odeznívá a díky politice vlád posledních dvou let dochází k redukci ekonomických rizik. I nadále je proto aktuální privatizace státních podniků a bankovního sektoru, kterou má vláda ve svém programu, avšak dosud se ji nedaří plně realizovat. Země dosud hledá odpovídající strategii, která by jí z krize postupně a efektivně vyvedla. Ekonomové odhadují, že Slovinci budou potřebovat několik dalších let, aby se jim podařilo vrátit ekonomiku zpět do bodu před finanční a ekonomickou krizí.

Dle průzkumu veřejného mínění (Eurobarometr 84) z roku 2015 se 38 % občanů domnívá, že krize už dosáhla svého vrcholu a ekonomická situace a především situace na trhu práce se obrátí k lepšímu. Bohužel více respondentů, konkrétně 57 % si myslí, že to nejhorší teprve přijde. Zbýlých 5 % si není jista.

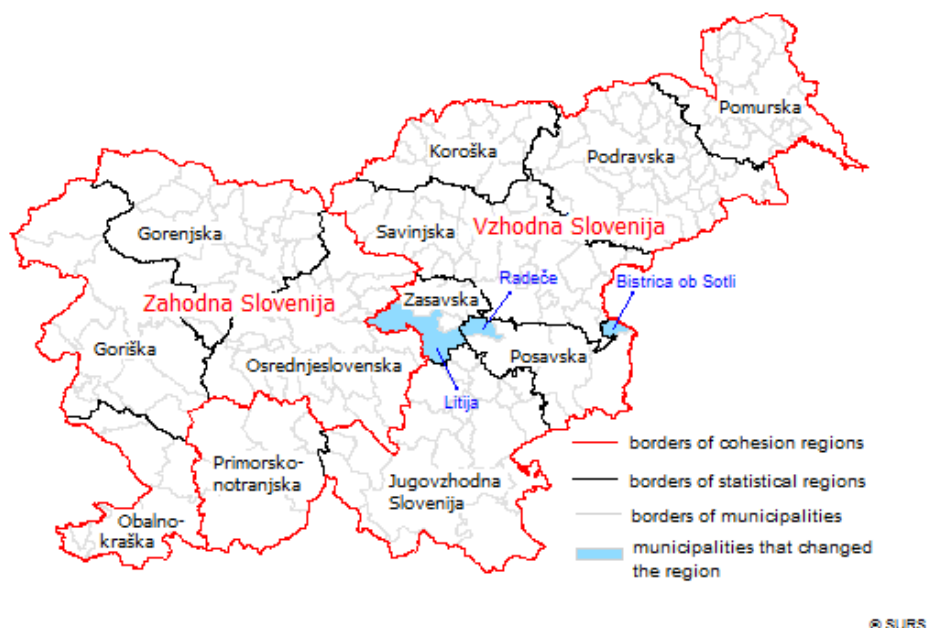
Nicméně pořád jsou tyto čísla mnohem pozitivnější než hodnoty z roku 2012, kdy si 25 % lidí myslelo, že krize pominula a 71 % lidí věřilo, že se situace nadále bude zhoršovat.

Dalším důkazem, že Slovinci věří v Evropskou unii a její vliv na světové dění je fakt, že 27 % z nich se domnívá, že EU dokáže nejlépe a nejefektivněji bojovat s finanční krizí a jejími důsledky. Slovinci jsou dokonce více důvěřiví než samotní občané EU. Jen 23 % z nich si myslí, že EU je nejlepší možná volba pro boj s krizí.

2.5 Územně správní členění

Systém administrativního členění je ve Slovinsku založen na tzv. občinách a vznikl v průběhu 19. století. Tento systém funguje s krátkým přerušením po obnovení slovinské samostatnosti v roce 1991 opět od roku 1993. V dalších letech byl však ještě několikrát upravován, je upravován dodnes a patrně ještě může doznat některých změn. Existují různá kritéria pro vznik občin. Jedním z nich je stanovený minimální počet obyvatel na 5000. Dalším kvalitativním kritériem je pak například dopravní obslužnost občiny (Cabada, 2005, s.217). V průběhu posledního sčítání lidu v roce 2002, bylo Slovinsko rozděleno na 192 občin. Po tomto sčítání, ale došlo ke změnám v územním uspořádání země. K 1.1. 2016 je Slovinsko rozděleno na 212 občin neboli municipalit. Slovinci žádné jiné vyšší územně správní celky nemají. Dalším dělením, kterému Slovinsko podléhá je dělení dle NUTS – Nomenklatura územních statistických jednotek a bylo Evropskou unií vytvořeno pro statistické účely EUROSTATU. Hierarchii klasifikace vypadá takto: NUTS I a NUTS II je Slovinsko samostatným regionem. NUTS III - 12 regionů, LAU 1 – 58 správních jednotek a LAU 2 - 212 municipalit viz Obr. 2.1.

Obr. 2.1: Cohesion regions, statistical regions, municipalities, Slovenia

Zdroj: Slovinský statistický úřad (2015)

2.6 Integrační předpoklady Slovinska

Slovinsko leží na pomezí čtyř velkých geografických oblastí a to oblasti alpské, střední Evropy, Balkánu a středomořské oblasti. Vliv těchto čtyř oblastí se více či méně odrazil v pozdější integraci země do Evropské unie. Z historického vývoje země můžeme vidět, že Slovinci jsou navyklí na soužití s ostatními národy v multietnických a multikulturních uskupeních, jakým byla nejprve habsburská monarchie, poté společné Království Slovinců, Chorvatů a Srbů a posledním a neméně důležitým seskupením pak byla Jugoslávie. Kvůli své hraniční pozici mezi Evropou a Balkánem a jedinečnosti národní kultury nebylo plně přijato ani do jednoho seskupení. V rámci Evropy bylo na Slovinsko nahlíženo jako na balkánský stát a v rámci Jugoslávie bylo bráno jako pozůstatek Rakousko-Uherské říše (Klementová, 2010, s.13).

Samo Slovinsko bylo v moderních dějinách více nakloněno k regionu střední či západní Evropy. Na konci 20. století pak byla ve Slovinsku patrná jasně proevropská koncepce, která se stala i jedním z důvodů pro osamostatnění státu. Samostatné Slovinsko neprošlo žádným velkým válečným konfliktem a přechod k demokracii zde proběhl relativně bez problémů. Dále ekonomická prosperita a celková geografická blízkost západních demokratických států umožnila Slovinsku poměrně rychlý

hospodářský rozvoj a podařilo se mu integrovat se do západních struktur. „Mezi důvody svědčící pro evropskou integraci byly zařazeny geografická poloha, poměrně rozvinutá infrastruktura a také nízká populace, která mohla snižovat obavy západoevropských zemí z migrace“ (Druláková, 2000, s.83).

Slovinsko svojí rozlohou a velikostí populace představuje malý evropský stát, jehož hlavním důvodem pro integraci do Evropy a také do Evropské unie bylo vyčlenění se z vlivu nestabilního Balkánu a dosažení politického, kulturního a mezinárodního uznání. Slovinsko není schopné ovlivnit hlavní trendy mezinárodní politiky a ani nemůže vlastními silami zajistit svou bezpečnost, dokazují, že Slovinsko je skutečně malý evropský stát, kterému se bude lépe dařit ve společenství států. „Hlavním důvodem členství v mezinárodních organizacích vládního charakteru je především snaha odstranit vlastní "nemohoucnost" v mezinárodních vztazích. S pomocí mezinárodního práva mohou malé státy snadněji vyjadřovat své vlastní zájmy a ve spolupráci s dalšími zainteresovanými státy je mohou i prosazovat na mezinárodní scéně. Malé státy jsou sice ve srovnání s velkými státy obvykle méně aktivní v mezinárodních vztazích obecně, o to větší je však jejich aktivita v rámci mezinárodních organizací“ (Druláková, 2000, s. 77).

Dle mého názoru je Slovinsko na správné cestě k dalšímu perspektivnímu vývoji v rámci Evropské unie. Ekonomická nerovnováha odeznívá, situace na trhu se zlepšuje. Daňové zatížení je ve srovnání s jinými členskými zeměmi lehce nadprůměrné a na občany tak nejsou kladeny velké finanční nároky.

Vzhledem k tomu, že je tento stát malý, potřebuje spolupracovat s dalšími členskými státy. Začlenění je pro něj důležité především k tomu, aby se mohlo řádně podílet na prosazování svých národních zájmů a spolupracovat při utváření mezinárodní legislativy v EU.

3 Vývoj integrační spolupráce Slovinska

Kapitola se zabývá Slovinskem v integrující se Evropě. Pozornost je zaměřena na členství v mezinárodních organizacích a integračních seskupeních.

3.1 Teoretické vymezení integrace

Na úvod následující kapitoly jsou vymezeny některé pojmy týkající se integrace, integračních procesů a jejich vývoje v Evropě.

Integraci je chápána jako proces, jehož hlavním záměrem a cílem je vytvořit jeden jednotný celek. Je to proces spojování, slučování individuálně stojících jednotek prostřednictvím odstraňování překážek mezi nimi (is.muni.cz, 2011).

Ekonomická integrace je výsledek objektivního procesu internacionalizace. Je to trvalé a postupné prorůstání ekonomik ve větší celky. Internacionalizace podporuje prohlubování interdependence, což je vzájemná závislost národních ekonomik na sobě (Kaňa, 2010).

„Mezinárodní ekonomická integrace (MEI) v jejím nejobecnějším vymezení se dá charakterizovat jako spojování dvou či více států do větších mezistátně nebo nadstátně organizovaných ekonomických či politických celků, prostřednictvím přijetí politických rozhodnutí jednotlivých států, které dobrovolně přenesou část svých suverénních práv na společné orgány. Vytvářejí organizačně sjednocené trhy s volným pohybem zboží, služeb, práce a kapitálu a jiných ekonomických aktivit, v závislosti na zvolené úrovni integrace. Koordinují nebo sjednocují vybrané dílčí hospodářské politiky, zajišťující fungování těchto integrovaných trhů, resp. regulují další ekonomické i neekonomické aktivity účastnických států a jejich subjektů“ (Zlý, 2009, s. 24).

MEI se dá rozdělit na jednotlivé stupně podle vyspělosti integračních organizací. Existuje členění na pět stupňů neboli členěné tradiční, které zahrnuje pásma volného obchodu, celní unii, společný trh, hospodářskou unii a politickou unii. Toto členění je staré a odráží podobu integračních procesů v průběhu 50. a 60. let. Dnes se využívá nové členění na sedm stupňů. Všechny vyšší stupně v sobě obsahují stupně předcházející a v případě, že integrační seskupení postoupí z nižšího na vyšší stupeň, přijde vždy o část své suverenity.

Nové stupně členění mezinárodní ekonomické integrace (Kaňa, 2010, s. 20):

1. Pásmo volného obchodu – nejméně rozvinutý stupeň integrace, v němž dochází k odstranění cel a kvantitativních omezení. Členské země si uchovávají autonomii v celní a obchodní politice vůči zemím nečlenským. V tomto stupni hrají důležitou roli pravidla o původu zboží. Jsou zavedena, aby se poznalo, v jaké části členské země je zboží vyrobeno, nebo zda je dovezeno.
2. Celní unie – v rámci tohoto stupně integrace ekonomiky zúčastněných zemí vytváří jednotné celní území. Nejsou už nutná pravidla o původu zboží.
3. Primární hospodářská unie – volný pohyb zboží je doplňován eliminací překážek, které brání volnému pohybu výrobních faktorů (práce a kapitál). Jsou zaváděny některé společné politiky. Bohužel ještě stále existují neviditelné překážky obchodu. Za neviditelné překážky považujeme technické normy, zdravotní předpisy, rozdíly ve zdanění atd.
4. Rozvinutá hospodářská unie – dochází k odstranění neviditelných překážek
5. Hospodářská a měnová unie formativní – zavádí se jednotná měna a existuje společná měnová politika
6. Komplexní hospodářská a měnová unie – vysoká úroveň rozvinutosti, zavádějí se další společné politiky
7. Hospodářská a politická unie – vzniká politická unie samostatných států, konfederace, federace, unitární stát

Mezinárodní ekonomická integrace má dvě základní linie, ve kterých se rozvíjí. První z nich je integrace globální. Ta se realizuje v celosvětovém měřítku a je založena na liberalizaci zbožových a kapitálových toků ve světě. Integraci jakémkoliv menším měřítku bychom mohli považovat za integraci regionální. Pojem regionální integrace v sobě může zahrnovat integraci subkontinentální, kontinentální nebo také mezikontinentální. Kromě rozdělení forem realizace integrace z hlediska geografického na globální a regionální existují další tři kritéria, podle kterých můžeme integraci vymezit (Zlý, 2009).

Institucionální kritérium, které dělí integraci na mezivládní a nadnárodní. Při integraci mezivládního charakteru je zachována plná suverenita členských zemí, na druhou stranu při integraci nadnárodní se převádí část pravomocí členských zemí na nadnárodní instituce.

Odvětvové kritérium rozděluje integraci, na vertikální integraci tzn., že se integruje jedno nebo více vybraných odvětví. Dalším typem je horizontální integrace. Při té dochází k integrování všech odvětví zúčastněných zemí, jejich národního hospodářství jako celku.

Posledním kritériem je hledisko národohospodářské sféry. Podle něj se integrace dělí na parciální a univerzální. Parciální se týká dílčí sféry národního hospodářství a univerzální se týká všech sfér národního hospodářství (Kaňa, 2010)

3.2 Vývoj evropské integrace

Největším regionálním uskupením na evropské půdě v současné době je Evropská unie, a protože i Slovinsko je její součástí, představím hlavní milníky jejího vývoje.

První myšlenky na společnou budoucnost evropských států se objevily po druhé světové válce, kdy státy byly zdevastované a Evropou otřásla ekonomická a politická krize. Aby západní Evropa čelila komunismu, který se šířil od východu, připojily se státy k Marshallově plánu a dostaly tak od Spojených států amerických finanční pomoc v letech 1948 – 1951. V roce 1948 vznikla nově Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci (OEEC). *„Jedním z úkolů OEEC bylo rozdělit pomoc USA mezi své členy“* (Baldwin, Wyplosz, 2013, 33s). V roce 1949 vznikla nová mezinárodní organizace Rada Evropy. Jak uvádí Kaňa (2010) tato organizace nemá s EU nic společného, je na ní zcela nezávislá a hraje důležitou roli při boji za dodržování lidských práv.

Velkým krokem kupředu byl Schumanův plán, který propagoval francouzský ministr zahraničí Robert Schuman. Schuman měl podporu u dalšího významného politika Jeana Monneta. *„Tento plán navrhl, aby Francie a Německo umístily svůj uhlí a ocelářský sektor pod kontrolu nadnárodní autority“* (Baldwin, Wyplosz, 2013, s. 35). Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO) mělo fungovat jako pojistka proti dalším válečným konfliktům. K připojení byly vyzvány i další státy a tak vznikla tzv. „zakládající šestka“. Kromě Německa a Francie zde patřilo Lucembursko, Belgie, Nizozemí a Itálie. *„Tato skupina je považována za hybnou sílu evropské integrace“* (Baldwin, Wyplosz, 2013, 37s). V roce 1951 byla mezi těmito státy podepsána na 50 let Pařížská dohoda o založení ESUO. Smlouva nabyla platnosti o rok později v roce 1952. Když se Německo v roce 1955 připojilo k NATO, bylo více než jasné,

že samostatné ESUO jako obranný prvek proti válce stačit nebude. Vznikla proto potřeba hlubší spolupráce. Tato potřeba vyvrcholila v roce 1957, kdy byly podepsány Římské smlouvy. Jedna založila Evropské hospodářské společenství (EHS) a druhá Evropské společenství pro atomovou energii (EURATOM).

Pro tyto tři Společenství existovaly některé společné instituce, ale v roce 1965 byla podepsána Slučovací smlouva, která vytvořila jednotné orgány pro všechna Evropská společenství (Kaňa, 2010). Evropská společenství se rozvíjela správným směrem, a proto se další tři státy rozhodly připojit. Dánsko, Irsko a Velká Británie přistoupily v roce 1973.

Mezitím v roce 1960 vzniklo další integrační seskupení a to Evropské sdružení volného obchodu (ESVO). Tato organizace vznikla jako protiváha Evropskému hospodářskému společenství na popud Spojeného království. Státy ESVO se právem bály diskriminace a přehlížení v bilaterálních vztazích. HDP zemí EHS bylo nejen dvojnásobně větší než HDP zemí ESVO, ale rostl rychlejším tempem. Z tohoto důvodu se Evropské hospodářské společenství stalo výhodnějším pro exportéry. Z původních desíti členů dnes zbyly jen čtyři státy – Island, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Norsko. Ostatní státy opustily ESVO a přešly postupně do Evropského společenství (ES).

Dále se v sedmdesátých letech začínají formovat počátky měnové spolupráce a na jejich konci dochází k vytvoření Evropského měnového systému (EMS). Během následujícího desetiletí došlo k rozšíření ES na 12 členů. Nejdříve se v roce 1981 se připojilo Řecko a o pět let později 1986 se připojily Portugalsko se Španělskem. Důležitým milníkem bylo vydání Bílé knihy o dokončení jednotného vnitřního trhu. Kniha vydána 1985 byla zahrnuta do Jednotného evropského aktu, který představoval první revizi Římských smluv a byl podepsán 1986. Bílá kniha plánovala dokončit vnitřní trh do začátku roku 1993.

Maastrichtskou smlouvou neboli smlouvou o Evropské unii, která byla podepsána 1992 a vstoupila v platnost 1993, vzniklo největší integrační seskupení na evropské půdě nazývané Evropská unie. V té době měla EU 12 států a chystala se na další rozšíření. Došlo k němu v roce 1995 a připojily se Finsko, Švédsko, Rakousko. Z těchto 15 států jich 11 vytvořilo měnovou unii tzv. eurozónu. Jejich národní měny byly nahrazeny eurem v roce 2002, kdy byly do oběhu uvedeny bankovky a mince. Evropská unie se rozvíjela a v roce 2004 došlo k pátému a zároveň doposud jejímu

největšímu rozšíření o deset států. Kromě Slovinska se připojily Česká Republika, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Kypr. O tři roky později přistoupilo ještě Bulharsko společně s Rumunskem. Poslední rozšíření proběhlo 2013 přistoupením Chorvatska. Evropská unie prošla po ratifikaci Lisabonské smlouvy v roce 2009 změnami. Dnes má 28 států z toho 19 je součástí eurozóny. Těchto 28 států se snaží společně řešit krize a problémy vyskytující se v Evropě i jiných koutech světa. V těchto dnech je nejčastějším tématem k řešení uprchlická krize, která se dotýká mnoha evropských i neevropských zemí.

3.3 Slovinsko v mezinárodních organizacích

Většina zemí na světě je členy různých mezinárodních organizací. Slovinsko není žádnou výjimkou. Od vyhlášení nezávislosti v roce 1991 se Slovinsko stalo členem 21 organizací, iniciativ a seskupení. Na následujících stránkách budou vysvětlena fakta o členství v těch největší a nejdůležitějších jako jsou EU, OECD, NATO, OSN, CEFTA, MMF.

Tab. 3.1: Členství Slovinska v mezinárodních organizacích a regionální iniciativách

Organizace spojených národů (UN)	1992	Quadrilateral initiative	1996
Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OSCE)	1992	Iniciativa pro spolupráci jihovýchodní Evropy (SECI)	1997
Středoevropská iniciativa (CEI)	1992	Human security network	1998
Světová zdravotnická organizace (WHO)	1992	Pakt stability pro jihovýchodní Evropu	1999
Mezinárodní organizace práce (ILO)	1992	Adriatic-Ionian Initiative (All)	2000
Dětský fond Organizace spojených národů (UNICEF)	1992	Regionální partnerství	2001
Rada Evropy (CE)	1993	Severoatlantická aliance (NATO)	2004
Mezinárodní měnový fond (IMF)	1993	Evropská unie (EU)	2004
Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD)	1993	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)	2010
Organizace pro výživu a zemědělství (FAO)	1993		
Světový obchodní organizace (WTO)	1995		
Středoevropská zóna volného obchodu (CEFTA)	1996		

Zdroj: Slovenia.si (2013), vlastní zpracování

3.3.1 Slovinská cesta do EU

Slovinsko začalo budovat převážně ekonomické vztahy se západem už v 50. letech v rámci Jugoslávie. Protože Jugoslávie měla v té době neshody se Sovětským svazem a nemohla tedy spolupracovat s Radou vzájemné hospodářské pomoci, musela hledat své obchodní partnery v jiných státech. V polovině 70. let byly podepsány první bilaterální smlouvy mezi ES a Jugoslávií.

„V roce 1980 byla podepsána Nová smlouva o vzájemné spolupráci a po vzniku samostatné Slovinské republiky byly závazky z této smlouvy převedeny na Slovinsko. Slovinci považují členství v ES jako nutnost a v roce 1992 byly navázány diplomatické vztahy mezi Slovinskem a ES. V tomto roce také přestaly platit Zvláštní dohody o spolupráci z dob jugoslávské federace a 1993 je podepsána nová Dohoda o spolupráci mezi ES a Slovinskem. Tato dohoda sloužila jako odrazový můstek pro vyjednání asociační dohody, která byla podepsána 10. června 1996, ve stejný den Slovinsko podalo oficiální žádost o členství v EU. Dohoda byla ratifikována slovinským Parlamentem v roce 1997, v platnost vstoupila v únoru 1999 po ratifikaci dohody EU a všemi členskými státy“ (Druláková, 2000, s. 86). Asociační dohoda byla nejdříve blokována Itálií kvůli sporům s vymezením hranic a také Rakousko mělo výhrady kvůli práv rakouské menšiny ve Slovinsku. Dohoda byla podepsána, i když se spory nepodařilo vyřešit. S ratifikací asociační dohody parlament také odhlasoval, že členství v EU musí být přijato v referendu. Politické strany členství podporovaly a průzkumy veřejného mínění ukázaly, že občané se také vyjadřují ke vstupu do EU spíše kladně.

Roku 1998 byl zahájen se Slovinskem a také dalšími zeměmi předvstupní zahajovací proces a bylo s kandidáty podepsáno přístupové partnerství. Rovněž v roce 1998 byl zahájen tzv. screening. *„Přístupové partnerství obsahuje také závazek každého státu vypracovat Společné prohlášení o prioritách hospodářské politiky, Pakt proti organizovanému zločinu a Národní program pro přijetí acquis“* (Druláková, 2000, s. 88). Národní program pro přijetí acquis předložili Slovinci o rok později 1999, byl schválen a navrhoval přijetí acquis do konce roku 2002. Tímto datem chtěli Slovinci dát vědět, že v roce 2003 budou podle svého plánu připraveni na vstup. Počátkem roku 1998 vznikl v zemi Vládní úřad pro evropské záležitosti. Byl zřízen ke kontrole plnění stanovených závazků a funguje také jako koordinátor mezi jednotlivými ministerstvy. Komise vydala několik zpráv, kde hodnotí pokroky Slovinska. Slovinsku se podařilo splnit všechna Kodaňská kritéria – politická, ekonomická, acquis a dnem

1. 5. 2004 se tato země společně s dalšími devíti zeměmi stává členem Evropské unie. K evropské měnové unii se Slovinsko připojilo o tři roky později 1. 1. 2007.

3.3.2 Slovinsko a Cefta

Dohoda CEFTA vstoupila v platnost v roce 1993. Byla podepsána čtyřmi státy střední Evropy – Polskem, Maďarskem, Slovenskem a Českou republikou. Navazovala na spolupráci Vyšegrádské skupiny (V4). Hlavním úkolem dohody bylo obnovení vzájemných obchodních vazeb mezi státy a uspořádat tak svůj vstup do Společenství. Státy sdružené v CEFTA měly společné základní cíle. Usilovaly o posílení regionální spolupráce v obchodě, dopravě, clech a dalších oblastech, o zachování dobrých sousedských vztahů a kontaktů a o zabránění negativních důsledků plynoucích z rozpadu Rady vzájemné hospodářské pomoci (Dokulilová, 2014). Urychlení integrace s Evropskou unií se stavělo do popředí. Díky liberalizaci se zvýšil vzájemný obchod mezi státy, zvýšil se objem produktů, se kterými je obchodováno a CEFTA byla zpřístupněna dalším státům. Na podzim roku 1995 byla dohoda podepsána také se Slovinskem a to se stalo oficiálně členem 1. 1. 1996. Slovinci museli později podepsat dohodu o volném obchodu se všemi státy v CEFTĚ. Hlavní příčinou slovinského členství byly ekonomické důvody. Státy považovaly dohodu pouze jako přípravu na EU. Protože se členství v ní neslučovalo se členstvím v EU s postupným rozšiřováním EU, ubývalo států CEFTY. Slovinsko ukončilo svou účast v roce 2004, kdy se stalo členem EU.

3.3.3 Slovinsko a NATO

Krátce na to, co byla vyhlášena samostatná Slovinská republika si země stanovila jako strategický cíl členství v Severoatlantické alianci. Od této doby všechny vlády pracovaly na tom, aby k připojení došlo, co nejdříve to bude možné. Slovinci usilovali o členství v NATO, protože s organizací sdíleli společné hodnoty a také z důvodu bezpečnostních a národních zájmů. Členství je pro Slovince velmi výhodné, protože se i tato malá země může zapojit do řešení bezpečnostních otázek. Společně s ostatními státy čelí bezpečnostním výzvám a problémům ohrožující všechny státy, které jsou součástí této mezinárodní organizace.

Slovinci si nejprve v roce 1993 stanovili východiska pro plán národní bezpečnosti. Poté co vláda vyjádřila své kladné politické stanovisko pro vstup, Slovinsko se na základě souhlasu parlamentu stává jednou z prvních zemí, které mají

být zahrnuty do programu Partnerství pro mír. Země vydává svůj první individuální program partnerství a dále v roce 1995 se slovinské ozbrojené síly poprvé účastní cvičení ve Spojených státech amerických v rámci programu Partnerství pro mír. O jeden rok později Slovinsko představuje své politické, ekonomické a obranné mechanismy ve třech kolech individuálního dialogu, který byl zahájen v dubnu 1996. Následující rok 1997 Národní shromáždění přijalo deklaraci členství v NATO a prezident Kučan podepisuje rozkaz o zřízení mise Slovinské republiky do NATO. Cesta do Severoatlantické aliance pokračovala a v roce 2002 je Slovinsko oficiálně pozváno k přístupovým rozhovorům. Národ měl možnost o připojení země k NATO rozhodnout v referendu roku 2003. Vláda se obávala výsledků, protože od začátku války v Iráku podpora vstupu klesla mezi obyvateli na 51%. Nakonec bylo referendum úspěšné a se členstvím tehdy souhlasilo 62,02 % obyvatel. Aby slovinská vláda zvýšila počet zastánců vstupu do Aliance, odmítla americkou žádost o otevření svého vzdušného prostoru a využití svých silnic pro přesun vojenské techniky. Slovinsko odmítlo Američanům pomáhat jako jediné ze sedmi zemí, které usilovaly o vstup. Je také jedinou zemí, o jejímž vstupu do NATO rozhodli obyvatelé v referendu. Slovinská republika oficiálně přistoupila k Severoatlantické alianci 29. 3. 2004.

3.3.4 Slovinsko v OECD

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj je mezinárodní organizace, jejímž posláním je podporovat politiky, které zlepší ekonomický a sociální blahobyt lidí po celém světě. Byla založena v roce 1961, kdy se 18 evropských zemí společně s USA a Kanadou rozhodlo založit organizaci, která se bude zabývat ekonomickým rozvojem. V současné době má OECD 34 členských zemí, které patří mezi nejrozvinutější ekonomiky světa. Mezi tyto státy patří od roku 2010 také Slovinsko.

Prvním krokem na cestě Slovinské republiky do OECD bylo přijetí rozhodnutí o zahájení jednání o členství v organizaci. Toto usnesení přijala Rada OECD na úrovni ministrů v roce 2007. Rada později schválila plán pro přistoupení země k Úmluvě OECD. Do roku 2009 byly posuzovány politiky, jejich soudržnost a postavení země v rámci právních nástrojů OECD. Pozvání k plnohodnotnému členství dostalo

Slovinsko 10. 5. 2010 a smlouva o přistoupení byla podepsána v hlavním městě Lublani 1.6.2010 a členem je země oficiálně od 21.7.2010.

Vláda udržuje a vysílá do OECD permanentní delegace složené z velvyslanců a diplomatů. Tito lidé sledují práci jednotlivých výborů a mají důležitou roli při komunikaci mezi sekretariátem OECD a slovinskými národními orgány. Země má ze členství velké výhody. Organizace poskytuje nástroje k monitorování, analyzování ekonomických, sociálních, environmentálních ukazatelů. Prostřednictvím svých průzkumů pomáhá komparovat statistická a ekonomická data s jinými zeměmi. Země může čerpat odborné znalosti, které organizace shromažďuje. Má přístup k nejrozumnějším hodnocením a analýzám. Vzhledem k obrovskému ekonomickému, sociálnímu spektru není v moci jedné země provádět všechny průzkumy, analýzy, hodnocení, sbírání a následnou komparaci dat. Z tohoto důvodu je, pro tak malý stát, jakým je Slovinsko, výhodné být součástí OECD. Mimo tyto zmíněné funkce funguje OECD jako fórum. Země zde mohou diskutovat, sdílet své národní zkušenosti, osvědčené postupy. Dále se mohou pokusit hledat řešení v případě, že čelí společným problémům. Organizace udržuje vztahy s více než 100 ne členskými ekonomikami a tak členové mají možnost získávat informace ze zemí po celém světě a nadále z nich těžit.

3.3.5 Slovinsko a OSN

Organizace spojených národů je mezinárodní organizací, která vznikla v roce 1945 a jejím cílem je zachování míru a bezpečnosti celého světa. Od druhé světové války a v období studené války se organizace snažila o zmírňování napětí v rozděleném světě. OSN je obrovskou organizací se 193 členy.

Vstup Slovinska do OSN dne 22.5.1992 je brán jako jeden z velkých mezníků v jejich bohaté historii. Krátce po té co, se země stala členem OSN, zapojila se aktivně do činnosti jejích orgánů a specializovaných agentur. Hned v roce 1992 zřídila slovinská vláda své stálé zastoupení v hlavním sídle OSN v New Yorku a s úřadem OSN v Ženevě. V prvních deseti letech svého působení v největší mezinárodní organizaci Slovinsko kladlo důraz na ochranu lidských práv, zajištění lepších životních podmínek pro děti, zmírnění sociálního strádání v rozvojových zemích, ochranu životního prostředí, ochranu zdraví a mezinárodní spolupráci v oblasti kultury a vědy.

Od samého počátku svého členství Slovinsko podporuje úsilí OSN o zachování míru. Také se podílí na mírových operacích tím, že vysílá své vojáky a policisty do akcí a také přispívá finanční prostředky z rozpočtu mírových operací. Více než 5000 slovinských mírových sil, bylo rozmístěno po celém světě do dnešní doby a více než 6% stálé síly Slovinska se účastní současných misí, které schválilo OSN. Slovinská spolupráce na misích se setkala s ohlasem ostatních členských zemí. V roce 1997 bylo Slovinsko zvoleno nestálým členem Rady bezpečnosti na období 1998 – 1999. Tímto si země posílila a upevnila svou pověst v rámci mezinárodního společenství.

Minulý rok 2015 bylo rokem 70. výročí Organizace spojených národů a Slovinsko si k tomuto výročí stanovilo nové priority. Zaměří se na podporu lidské bezpečnosti, respektování mezinárodního práva v souladu s cíli a zásadami Charty OSN. Země vyzývá organizaci k větší efektivitě a větší legitimitě a transparentnosti při rozhodování na mezinárodní úrovni. Volá také po reformě Rady bezpečnosti OSN, dále po revitalizace Valného shromáždění v rámci celkové reformy OSN. Stát chce být rovněž aktivní v procesu výběru nového generálního tajemníka OSN.

V rámci EU si Slovinsko nastavilo a bude i nadále plnit své vlastní priority. Zaměří se zejména na následující oblasti:

1. Rozvojová agenda po roce 2015 a globální výzvy

Vláda je odhodlána k dosažení transformační a univerzální rozvojové agendy po roce 2015 v návaznosti na nové globální partnerství pro vymýcení chudoby a udržitelný rozvoj o roce 2015. Jako i ostatní státy, přispívá k úsilí o odstranění chudoby ve všech jejích formách. K tomu používá přístup založený na podpoře a ochraně lidských práv. Tento bod také zahrnuje pomoc při zajišťování udržitelnosti životního prostředí, k řešení změny klimatických podmínek a jiných globálních výzev jako je například udržitelné využívání a řízení přírodních zdrojů a ekosystémů. Dalším specifickým cílem, který si země vytyčila, je zaměření se na prosazování a ochranu včel. S odkazem na světový den včel, který byl Organizací spojených národů stanoven na 20.5. Co se týče Světového humanitárního summitu, který se bude konat v Istanbulu ve dnech 26. - 27. května 2016, bude Slovinsko podporovat dodržování humanitárních zásad, mezinárodního humanitárního práva a mezinárodního práva v oblasti lidských práv. Zvláštní důraz bude kladen na účinnost humanitárních akcí.

2. Lidská práva

Druhá priorita je věnována lidským právům. Slovinsko bude vyžadovat dodržování, ochranu a prosazování, všech lidských práv pro všechny obyvatele naší planety neohledně na rasu, barvu pleti, pohlaví, náboženství, politické smýšlení, sociálního původu, věk, sexuální orientaci, a další. Lidská práva jsou univerzální, nezadatelná, nedělitelná, vzájemně závislá a provázaná. Nikdo na světě by neměl o svá práva přijít a být jakýmkoliv způsobem diskriminován. Mezi tradiční priority Slovinska patří ochrana práv nejvíce zranitelných skupin, jako jsou ženy, děti, starší osoby, etnické menšiny, osoby se zdravotním postižením atd.

3. Právní stát a přechodné soudnictví

Třetí bodem na seznamu slovinských priorit je zachování právního státu na národní i mezinárodní úrovni, včetně mezinárodního trestního soudnictví a přechodného soudnictví. Vynakládá značnou námahu na ukončení beztrestnosti pachatelů těžkých trestních činů, podporuje Mezinárodní trestní soud, jeho univerzálnost a jiné mezinárodní tribunály. Cílem je také rozšíření vztahů mezi Mezinárodním trestním soudem a Organizací spojených národů, zejména Radou bezpečnosti OSN.

4. Mír a bezpečnost

Slovinsko pokračuje ve snaze zastavit šíření zbraní hromadného ničení, obzvláště zbraní jaderných. V souvislosti s touto snahou nadále podporují Smlouvu o nešíření jaderných zbraní. Pokud jde o zbraně běžného typu, země se aktivně účastní na Smlouvě o obchodu se zbraněmi a Úmluvě o zákazu protipěchotních nášlapných min.

5. Boj s terorismem

Slovinci zastávají názor, že by se státy měly zaměřit na prevenci terorismu více než na odstranění a zmírnění důsledků teroristických útoků. Zdůrazňuje se lehká zranitelnost mladé generace. Mladší lidé se nechají snadněji strhnout davem. Proto je třeba jim poskytnout přiměřené vzdělání a dostatek příležitostí, jak sociálních tak i ekonomických, aby se nenechali zlákat a neodcházeli bojovat za teroristická hnutí jako se tomu děje v současné době.

6. Preventivní diplomacie

Poslední prioritou na seznamu je dle vlády, užívání diplomacie jako prevence proti mezinárodním konfliktům. V souladu se stanovami OSN země upřednostňuje mírové řešení veškerých sporů prostřednictvím právě Organizace spojených národů. Dále hájí potřebu mezikulturního dialogu. Ten by měl být nástrojem pro boj proti polarizaci a stereotypům jenž panují ve světě a také by měl napomáhat vyzdvihovat hodnoty a principy, které spojují lidstvo dohromady.

3.3.6 Slovinsko a IMF

Mezinárodní měnový fond (IMF) je dnes díky své široké členské základně, výši disponibilních prostředků a globálnímu vlivu, jednou z nejdůležitějších a nejvlivnějších ekonomických organizací na světě. Pravidelně se angažuje v řešení finančních krizí ve všech částech světa, kde poskytuje finanční pomoc a tlačí na provedení hospodářských reforem (euroskop.cz, 2016). Organizace se sídlem ve Washingtonu DC funguje od roku 1944 a v současnosti má 188 členských zemí. Při založení bylo stanoveno několik cílů, které se do dnešní doby nezměnily. Tyto cíle jsou (ministerstvo financí ČR) :

- podporovat mezinárodní měnovou spolupráci;
- usnadňovat rozšiřování a vyvážený růst mezinárodního obchodu;
- podporovat devizovou stabilitu;
- napomáhat vytváření mnohostranných platebních systémů;
- učinit své zdroje dočasně dostupné členům majícím potíže s platební bilancí;
- zkrátit trvání a zmírnit stupeň nerovnováhy v mezinárodních platebních bilancích členů.

Aby bylo těchto cílů dosaženo, používá Mezinárodní měnový fond řadu nástrojů, kterými jsou například, sledování ekonomické situace a hospodářských politik svých členů, poskytování rad a postupů při tvorbě hospodářské politiky malým a středním státům, a v neposlední řadě také finanční pomoc ve formě půjček. Pomoc je poskytována státům, které nemohou splnit své finanční závazky.

Slovinsko se k Mezinárodnímu měnovému fondu připojilo v roce 1993, dva roky po vyhlášení své samostatnosti. Po celosvětové finanční krizi v roce 2012,2013 byla ekonomika země v tak špatném stavu, díky těžké krizi domácích bank, že zvažovala využití pomoci IMF. Slovinské banky se v roce 2013 dostaly do problémů kvůli vysokému objemu špatných úvěrů. Vláda musela investovat do bank přes tři miliardy eur. Země se tak těsně vyhnula potřebě požádat o záchranný úvěr u IMF. Pomoc nakonec nebyla potřeba, neboť se ekonomika v následujících letech zázračně zvedla a Slovinsko z krize dostalo a dostává i bez peněžní pomoci fondu. Největší problémem bank tehdy byla otázka jejich vlastnictví. Slovinsko od vyhlášení samostatnosti odmítlo privatizaci velkých bank a stát tak dohlížel na více než polovinu bankovního sektoru.

Mezinárodní měnový fond vyzval v roce 2013 Slovinsko, aby prodalo všechny státní banky. Minulý rok tak stát prodal druhou největší banku v zemi Nova KBM (NKBM). Banka byla na seznamu 15 společností, které vláda v roce 2013 určila k privatizaci. Z tohoto seznamu však bylo dále prodáno jen několik málo podniků. Dále by vláda podle MMF měla prodat více než 75 procent největšího bankovního ústavu Nova Lublanska Banka (NLB). Mise IMF v Lublani předpověděla v břenu 2016, že růst slovinské ekonomiky letos poklesne z loňských 2,9% na 1,9%. V následujícím roce by se měl růst zvýšit o 2 %. Fond proto vyzval vládu, aby značně urychlila privatizaci bank a podniků a také, aby vydala novou penzijní reformu, která by zpět zvýšila odchod lidí do důchodu. Země schválila penzijní reformu, která postupně zvýší věk odchodu do důchodu na 65 let ze současných 59 let už v roce 2013, ale vzhledem k rychlému stárnutí populace je podle IMF urychleně nutno schválit novou reformu s postupným zvýšením důchodového věku na 67 let (zpravy.e15, 2016, hospodářské noviny, 2015).

Slovinsko je členem řady mezinárodních integrací a organizací a to je pro ně velká výhoda. Aktivně se podílí na spolupráci s jednotlivými členy těchto seskupení. Hojná účast země v jednotlivých uskupeních má především důvody ekonomické, bezpečnostní. Dále pak je výhodou možnost přejímání odborných znalostí a zkušeností od jiných států.

4 Zapojení Slovinska do EU a efekty spolupráce

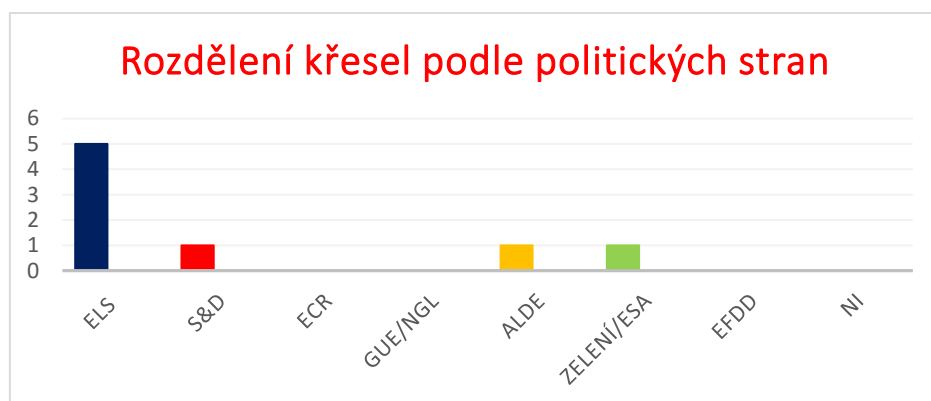
Poslední kapitola je věnována členství Slovinska v Evropské unii a efektům z tohoto členství. Vysvětlen je také vliv vstupu země do EU na některé ekonomické ukazatele a v kapitole jsou také zahrnuty názory občanů na tuto problematiku.

4.1 Zapojení a pozice v orgánech EU

4.1.1 Evropský parlament

Evropský parlament je jediným orgánem z institučního trojúhelníku, který zastupuje a hájí zájmy občanů Evropské unie. Společně s Radou EU se podílí na schvalování právních předpisů a také společně sdílí rozpočtovou pravomoc. Dále vykonává dohled nad ostatními orgány EU. Orgán je významným místem pro politické debaty a rozhodování na úrovni Evropské unie. Členové parlamentu jsou voleni přímým způsobem voliči ze všech členských států, aby se zajistilo zastoupení zájmu obyvatel. Volby se konají každých pět let. Ty poslední proběhly v květnu roku 2014 s účastí celkem 42,61 %. Zájem Slovinců o volby do EP byl velmi malý. K urnám přišlo pouhých 24,55% občanů. Podle Lisabonské smlouvy má parlament dohromady 751 poslanců. Slovinsko je zastoupeno 8 europoslanci.

Graf 4.1: Rozdělení křesel v Evropském parlamentu podle politických stran

Zdroj: Evropský parlament (2014), vlastní zpracování

ESL – Poslanecký klub Evropské lidové strany

S&D – Skupina progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu

ECR – Evropská konzervativní a reformní skupina

ALDE – Aliance liberálů a demokratů

GUE/NGL – Evropská sjednocená levice a Severská zelená levice

Zelení/ESA – Zelení / Evropská svobodná aliance

EFDD – Skupina „Evropa svobody a přímé demokracie“

NI – Nezařazení poslanci

Z grafu 4.1 vidíme, že strana Poslanecký klub Evropské lidové strany získala nejvíce křesel, konkrétně pět. Strany Skupina progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu, Aliance liberálů a demokratů, Evropská svobodná aliance získaly každá jedno křeslo. Za stranu ESL se dostali do parlamentu pánové Franc Bogovič, Alojz Peterle, Milan Zver a dvě dámy Patricija Šulin a Romana Tomc. Za S&D vyhrála volby Tanja Fajon, za ALDE Ivo Vajgl a do strany ESA byl zvolen pan Igor Šoltes.

4.1.2 Rada Evropské unie

Rada Evropské unie neboli zkráceně Rada zastupuje členské státy EU a současně s Evropskou radou je hlavním rozhodovacím orgánem. Zasedání se účastní ministři jednotlivých států. Vždy je přítomen jeden ministr z každé země a to podle tématu jednání. Mezi její hlavní úkoly patří schvalování právních předpisů společně s parlamentem, koordinování hospodářských politik členských států, uzavírání mezinárodních dohod, schvalování rozpočtu EU, rozvíjení společné zahraniční a bezpečnostní politiky.

Každých šest měsíců se mění předsednictví Rady. Země se postupně střídají a v rámci vedení odpovídají za program jednání, předsedají schůzkám atd. Slovinsko se jako jedna z nejmenších zemí společenství ujalo předsednictví Rady v prvním pololetí roku 2008. Země byla prvním předsedou z nově přistoupených členů v roce 2004. V rámci předsednického tria probíhala spolupráce s Německem a Portugalskem, které předsednictvím prošly v roce 2007. Tyto tři země spolu vytvořily společný 18 ti měsíční program priorit.

Slovinci se úkolu zhostili dobře a jejich předsednictví bylo hodnoceno pozitivně. Na výkon předsednictví se svědomitě připravovali více než dva roky a podílelo se na něm spousta úředníků a vybraných pracovníků. Konkrétně se na realizaci předsednictví podílelo 2775 úředníků. Dále bylo využito pomoci 133 externích profesionálů, především v oborech diplomacie a předsednických příprav. Protože země podporuje a i v čase předsednictví podporovala mladé lidi, zapojilo se do příprav 245 studentů. Ti zejména pracovali na ministerstvech, zastupitelských úřadech v zahraničí nebo se podíleli na organizování různých akcí přímo ve Slovinsku. (The Slovenian Presidency of the Council of the European Union and the Committee of the Regions, 2008)

Ihned po nástupu do vedení, vyhlásili na konferenci v Lublani Evropský rok mezikulturního dialogu, jehož cílem je podporovat spolupráci a toleranci různých kultur v EU mezi sebou. Motem předsednictví byla hříčka SI.ENERGY FOR EUROPE tedy spolupráce v Evropě. Za logo byl zvolen dubový list. Ten reprezentuje vytrvalost a spolehlivost Slovinců. Dále logo obsahuje kombinaci 5 prvků, žvlů a to ohně, země, vody, vzduchu a nebe. Každý z těchto prvků vyjadřuje vztah k Evropské unii, Slovinsku nebo vztahy mezi nimi.

Hlavními úkoly slovinského předsednictví byly (Eurocentrum Praha, 2008) :

- předsedat zasedáním Evropské rady Rady EU a jejím pracovním skupinám;
- organizovat všechna zasedání EU a připravovat pro ně programy;
- určovat priority, témata jednání;
- navrhopat dohody, podávat pravidelné zprávy Evropskému parlamentu;
- udržovat kontakty a reprezentovat EU v záležitostech Rady;
- zastupovat Radu ve všech jednáních s ostatními institucemi a orgány EU;
- jednat jménem EU s nečlenskými státy a zastupovat Unii na mezinárodních fórech, kupříkladu u OSN či u Světové obchodní organizace.

Pro tento významný půlok si Slovinci stanovili několik priorit. Prvním vytyčeným cílem byla obnova Lisabonské strategie v rámci, které mělo dojít k podpoře výzkumu, vývoje a malých a středních podniků. Druhou prioritou byla koordinace ratifikačního procesu Lisabonské smlouvy. Slovinci chtěli jít příkladem a rozhodli se ratifikovat smlouvu co nejdříve. Neúspěch bohužel sklidili, když Irsko odmítlo smlouvu ratifikovat. Celý proces to tak zpomalilo, ale i přes tyto překážky dokázali aspoň udržet vyjednávání s Irskem. Dalšími prioritami byly boj s klimatickými změnami a nový energetický balíček, kde byl kladen důraz na obnovitelné zdroje a emise. Na vrchol byla postavena situace na Balkánském poloostrově a větší integrace těchto zemí do Evropské unie. Slovinsko při svém předsednictví mělo roli čestného vyjednavče, tak jako většina malých zemí. V úmyslu bylo uzavřít asociační a stabilizační dohody s každým státem jednotlivě.

Za další slovinský úspěch se považuje odstranění zbytku schengenských překážek, založení Evropského inovačně technologického institutu v Budapešti, transformaci Europolu na agenturu EU. Neméně důležitým byl také zahájený a následně zrealizovaný Rok evropského kulturního dialogu. Dále došlo k naplnění cílů

v rámci energetického balíčku a byl liberalizován vnitřní trh s plynem a elektřinou a v neposlední řadě se podařilo přiblížit západního Balkánu země blíže Evropské unii. I přes to, že vyhlášením samostatnosti Kosova 17. 2. 2008, se politické vztahy na Balkáně zhoršily, Slovinsko si stojí za názorem jednotné Evropy. Podařilo se mu řešit asociační a stabilizační dohody se Srbskem odděleně od kosovské problematiky a stalo se 15. státem, který uznal nezávislost Kosova.

Během předsednictví Slovinsko ukázalo, že zvládlo úspěšně začlenit do evropských politik, zejména pak to evropské zahraniční politiky.

4.1.3 Evropská komise

Na rozdíl od Rady EU nezastupuje Evropská komise jednotlivé členské státy, ale hájí zájmy Evropské unie jako jednoho celku. Je iniciativní a výkonnou složkou EU, nezávislou na národních vládách. Jedním z nejdůležitějších úkolů, které komise vykonává je sestavování a navrhování nových evropských předpisů Radě a Parlamentu. „*Řídí každodenní činnost unie prováděním politik, řízení jejich programů a vydávání jejich finančních prostředků*“ (**Kaňa, 2010, str. 56**). Orgán se skládá z 28 komisařů. Za každou zemi je vybrán jeden. Zástupkyní Slovinska pro současné období 2014 – 2019 je pro resort dopravy Violeta Bulc.

Mezi její úkoly patří (europa.eu, 2016) :

- Prosazování práce na transevropských dopravních sítích a současně podpora přeshraničního dopravního spojení.
- Zajištění optimálního spojení mezi různými druhy dopravy a tím usnadnit cestování.
- Dokončit jednání o nových železničních předpisech tzv. čtvrtý železniční balíček a prosazování Společné evropské politiky vzdušného prostoru
- Rozvoj společných standardů EU pro bezpečnost a ochranu dopravy s cílem zlepšit mezinárodní prostředí pro dopravu.

Paní Bulcová nahradila Alenku Bratušekovou, která měla být místopředsedkyní komise pro energetickou unii. Bratušeková bohužel nezískala podporu výborů a tak rezignovala ještě před jmenováním. V minulých dvou komisích Jose Manuela Barrosy byl za resort vědu a výzkumu a následovně životního prostředí odpovědný

Janez Potočnik, který byl zároveň hlavním vyjednavatelem za Slovinsko pro vstup do EU.

4.1.4 Rozpočet

Aby mohla Evropská unie dobře fungovat a financovat všechny své integrační aktivity jako jsou rozšiřovací proces, pomoc ostatním členům, dotace a další potřebuje vlastní rozpočet. Tudíž musí mít určité příjmy a výdaje. Příjmy do rozpočtu získává EU z několika zdrojů – cla, zemědělské poplatky a daň z cukru, příspěvky členských států z daně z přidané hodnoty. Největším zdrojem jsou ale příspěvky založené na HND členských zemí. Rozčlenění výdajů je následující inteligentní růst podporující začlenění, udržitelný růst, bezpečnost a občanství, globální Evropa, správa, vyrovnávací náhrady (Kaňa, 2010).

Tento rozpočet je dle Maastrichtské smlouvy stanoven jako vyrovnaný. Jeho celkový objem nemůže překročit 1,24% hrubého národního důchodu a je specifický v tom, že stojí odděleně od veřejných rozpočtů členských států. Na jeho sestavování se podílejí již výše zmíněné tři hlavní instituce a to Evropská komise, Rada EU a Evropský parlament. Sestavuje se a schvaluje na každý rok a dále je sestavován finanční rámec neboli sedmiletá finanční perspektiva.

Rozpočet na rok 2016 stanovil celkovou výši prostředků na závazky na 155,00 miliard EUR a celkovou výši prostředků na platby na 143,89 miliard EUR a oproti roku 2015 došlo k mírnému navýšení. Aktuální finanční rámec pro léta 2014 – 2020 stanovil pro hospodaření unie částku celkem 1 082 555 mil. eur. Hned v prvním roce 2014 tvořily slovinské příjmy 326,8 miliónů eur a výdaje 1 142,5 miliónů eur. Z tohoto se dá vyvodit, že Slovinsko se řadí mezi tzv. čisté plátce, státy jejichž výdaje do rozpočtu převyšují příjmy. V rámci sedmileté perspektivy byly členským státům vyčleněny částky, které slouží pro některé druhy podpory ze strany EU, jako jsou například politika soudržnosti, zemědělská politika atd. Slovinsku bylo přiděleno na politiku soudržnosti – 3 255 mil. eur, společnou zemědělskou politiku – 1 797 mil. eur a z Evropského námořního rybářského fondu dostali 25 mil. eur. Celkově tedy země obdržela částku 5 077 mil. eur (ec.europa.eu, 2016).

4.2 Efekty z členství země v unii

Rozrůstání Evropské unie sebou přináší novou spolupráci a také z ní vyplývající efekty, výhody popřípadě nevýhody. Tato část práce bude zaměřena na dosud největší rozšíření v historii společenství a primárně na Slovinsko.

4.2.1 Ekonomická dimenze rozšiřování EU

- 1) Prvním pozitivním faktorem pátého rozšíření EU byl stále se zvyšující ekonomický růst. I když není zcela jasné, zda to způsobily nově přistoupené státy. Za velký úspěch této integrace je považováno rozvinutí obchodu. Státy musely po přistoupení přijmout hospodářskou politiku EU, došlo k odstranění dalších obchodních bariér (Avery, Faber, Schmidt, 2009).
- 2) Dále rostoucí důvěra v region složený z nových členů měla jistě velký a pozitivní dopad na mezinárodní a nadnárodní firmy při jejich rozhodování o případných nových dceřiných společnostech (Avery, Faber, Schmidt, 2009).
- 3) Obavy z inflace, která by mohla růst s přistoupením, se ukázaly být zbytečné. Ve skutečnosti přistoupení mělo dva snižující účinky na ceny. Za prvé, zavedení společných vnější tarifů EU zlevnilo dováženého zboží. Národní externí sazby byly mnohem vyšší než ve společné celní unii. Za druhé, zde byla plnohodnotná soutěž a trhy se staly silnější a to mělo za následek snížení části spotřebitelských cen (Avery, Faber, Schmidt, 2009).
- 4) Dalším pozitivním vývojem ve většině nových členských států byla klesající míra nezaměstnanosti. Bylo to způsobeno vysokým růstem a taky nárůstem nových příležitostí. Nicméně, by nemělo být ignorováno, že někdy až překvapivě pozitivní tendence ve státech je také třeba přičíst k masivnímu stěhování bezprostředně po přistoupení (Avery, Faber, Schmidt, 2009).
- 5) Členství nových států v hospodářské a měnové unii a současně zavedení společné měny se ukázalo být skutečným zlomem v posledních letech. Je třeba dodat, že jednotlivé nové členské státy měly velmi odlišné výchozí pozice týkající se objemu zahraničního dluhu, akumulovaného schodku rozpočtu nebo politiky směnných kurzů. Ve srovnání se stávajícími členy, které byly zatíženy domácím i zahraničním dluhem, nové státy s sebou

nenesly žádnou významnou finanční zátěž z minulosti a to se stalo výhodou pro EU (Avery, Faber, Schmidt, 2009).

- 6) Rozšíření 2004 a také 2007 se minulo s procesem prohlubování integrace. Některé nové státy jsou ve prospěch prohloubení, ale aniž by se vzdaly části své národní suverenity a jiní dávají přednost suverenitě sdílené, neboť si myslí, že jejich zájem bude lépe chráněn na úrovni nadnárodní než mezivládní. Geografická sousedství mohou být identifikovány jako nejdůležitější motiv dalšího rozšiřování EU (Avery, Faber, Schmidt, 2009).

4.2.2 Přístup Slovinska

Už na samém začátku měl vstup země do EU na její ekonomiku pozitivní a negativní dopady. Pozitivní trendy se nejvíce projevily v oblasti služeb a zejména služeb kapitálových, ve kterých byl pocítěn příliv nových podílových fondů, bank a nových forem finančních služeb. Navzdory větší a silnější hospodářské soutěži po přistoupení se oblasti jako finanční služby, pojištění, stravování a především cestovní ruch vyvíjí pozitivním směrem. Otevření trhů, rozvoj širšího finančního trhu a snazší přístup ke kapitálu stimulovaly nejen importní a exportní aktivity větších společností, ale také měly velmi příznivý vliv na mezinárodní provoz malých a středních podniků (MSP). Tyto podniky, jež můžeme označit za tahouny slovinského hospodářství, byly do značné míry začleněny do vnitřního trhu EU již před přistoupením, ale podnikatelé stále shledávají řízení podniku v důsledku přistoupení levnější a mnohem jednodušší.

Slovinsko patří mezi země s nízkým přílivem zahraničních investic (PZI) a proto dalším pozitivním efektem, který okamžik přistoupení přinesl je větší příliv těchto PZI. *„Empirické výzkumy dokazují, že FDI přispívají velkou měrou k restrukturalizaci rozvoje konkurenceschopnosti a vývozní schopnosti slovinského hospodářství. Firmy se zahraniční kapitálovou účastí (měřítkem je alespoň 10% vlastnický podíl) vykazují v průměru vyšší ziskovost kapitálu resp. větší netto zisk, vyšší přidanou hodnotu na zaměstnance a vyplácejí v průměru o 11,8 % vyšší platy než firmy domácí. Tyto firmy jsou většinou většího rozsahu, kapitálově silnější, mají lepší a kvalitnější strukturu vlastních a cizích zdrojů, a jsou také více exportně orientovány“* (BusinessInfo, 2015,s. 19). Některé okázalé nárůsty přílivu zahraničního kapitálu byly více spojeny s novou fází privatizace, objevem nových průmyslových

lokalit a větším právním a institucionálním zázemím. „Vstupem do EU převzalo Slovinsko všechny obchodní dohody a smlouvy mezi EU a třetími zeměmi platnými v daném čase a zároveň přestala platit většina bilaterálních smluv, které byly uzavřeny mezi Slovinskem a třetími zeměmi. Po vstupu do EU vstoupily v platnost např. následující dohody o volném obchodu: Dohoda o přidružení (Makedonie), dohody přijaté v rámci Euro-Středomořského partnerství“ (BusinessInfo,2015,s22).

Členství v EU a následné otevírání zemědělských trhů umocňuje dopady globalizace na obchod se zemědělskými produkty, přináší větší konkurenci a nové problémy pro slovinské produkty

Na druhou stranu se zhoršila v souladu s prognózami a očekáváním situace v pracovně náročných odvětvích s nízkou přidanou hodnotou. Tyto sektory byly ovlivněny nejen novými podmínkami vnitřního trhu, ale také měnícími se podmínkami ve světové ekonomice. Nejvíce problémů se objevilo v textilním průmyslu a v potravinářsko-zpracovatelském průmyslu. Restrukturalizace průmyslu tehdy nepřinesla výsledky a přidaná hodnota v tomto odvětví dosahovala pouze 52 % průměrné přidané hodnoty v rámci EU-15. Podobně na tom byla produktivita, která byla na 70 % průměru EU-15.

Dle statistik prováděných po přístupu v roce 2004, mobilita pracovních sil vykazuje mírný nárůst. Lidé ze členských států EU (nové členské státy, Irsko, Švédsko a Velká Británie) se začali více stěhovat do Slovinska za pracovními příležitostmi. Většina z nich zde přicházejí poskytovat služby.

Dalším dopady na slovinskou ekonomiku mělo přijetí nové měny a vstup do eurozóny. Oficiální proces přijetí eura odstartoval 28. 6. 2004 když Slovinsko společně s Litvou a Estonskem vstoupilo do Evropského systému směnných kurzů. Proces byl dokončen v roce 2006 a euro bylo v zemi představeno 1. 1. 2007. Stručné vyhodnocení změny měny je následující. Přípravy na zavedení nové měny probíhaly poměrně hladce. Nicméně větší problémy způsobilo euro slovinské ekonomice. Změna měny byla následována poklesem ekonomického růstu a výrazným zvýšením míry inflace, začátkem jara 2007. Slovinsko se skokem dostalo do skupiny evropských států s nejvyšší mírou inflace. Vláda odmítla sérii obvinění tvrdících, že euro je zodpovědné za nepříznivou ekonomickou situaci v zemi. Vysoká míra inflace byla připisována k rostoucím cenám ropy a potravin na světových trzích. Na euro přestala být svalována

vina v roce 2008, kdy všechen nepříznivý vývoj byl připsán otřesům na světových trzích.

Abychom nezmiňovali pouze negativní dopady přijetí eura, podíváme se i na několik pozitiv.

„Prvním benefitem pro ekonomiku by jednoznačně mělo být snížení transakčních nákladů spojených s výměnou cizích měn a díky tomu dosažení větší cenové transparentnosti mezi domácí ekonomikou a zahraničím“(Smejkalová, 2009, s. 90). Za druhou výhodou bychom mohli spatřit fakt, že tato malá ekonomika akceptovala novou měnu jako své zákonné platidlo. Vzhledem k tomu, že u jejich bývalé měny – tolaru, bylo zaznamenáváno znehodnocení oproti zahraničním měnám, je přijetí eura jako stabilní měny jistě pozitivní. Pro podnikatelský sektor bylo zavedení eura do značné míry vnímáno jako příznivé. Objevilo se více možností pro snadnější investování na mezinárodní úrovni a také se otevřely nové možnosti spolupráce pro mnoho podnikatelů a malých a středních podniků. Jediným podnikatelským sektorem, který byl nucen rychle zareagovat na nastalou situaci a zavést určitá opatření byla oblast pohostinství, z důvodu rychle rostoucích cen potravin a nápojů.

4.2.3 Názor občanů

Výsledky Eurobarometru 69 (červen 2008) ukázaly, že 52 procent respondentů věří, že členství v Evropské unii je pro zemi dobrá věc. I přesto, že podpora členství od Eurobarometru z června 2007 klesla z o 4 %, tudíž z 56 % na 52, výsledky zůstaly srovnatelné s průměrem v EU. Při průzkumu veřejného mínění v letech 2007 a 2008 zaměřeného na důvěru občanů ve veřejné instituce, mezi které řadíme i instituce EU, se ukázalo, že 38 % respondentů vkládá důvěru v EU a její instituce. Tyto výsledky lze přičíst skutečnosti, že v postsocialistických zemích existuje trend vysoké úrovně důvěry v mezinárodní instituce oproti podstatně nižší úrovni důvěry v instituce národní. Toho tvrzení můžeme dokázat i na výsledcích Eurobarometru 84 z podzimu roku 2015. Důvěra v Evropskou unii sice klesla od roku 2008 z 38 % na 30%, ale v očích občanů je EU stále lepší než národní parlament s důvěrou 11 % a národní vláda s důvěrou 16 %. Eurobarometr a národní průzkumy veřejného mínění ukazují, na jasně identifikovatelný a dlouhodobý trend podpory členství v EU. Tyto výsledky by bylo možné vysvětlit tím, že Evropská unie nezměnila životy slovinských občanů k horšímu. Jen hlavní novinkou bylo následné přijetí eura.

Názor slovinských občanů na efekty plynoucí z EU

- 1) Lidé odpovídali na tuto otázku: Který z následujících bodů je podle vás, nejvíce pozitivní výsledek EU?

Tab. 4.1: Pozitivní efekty ze členství v EU v %

	SI (11/2015)	EU (11/2015)	SI (11/2012)	EU (11/2012)
Volný pohyb osob, zboží a služeb v rámci EU	56	55	64	52
Mír mezi členskými státy EU	65	56	56	50
Euro	36	25	42	25
Studentské výměnné programy (ERASMUS)	26	22	37	22
Politický a diplomatický vliv EU na zbylou část světa	5	19	15	20
Ekonomická síla EU	20	19	22	20
Úroveň veřejné blaho	14	18	20	18
Společná zemědělská politika	6	10	12	11

Zdroj: Standard Eurobarometr 84 (2015), Standard Eurobarometr 78 (2012), vlastní zpracování

V tabulce 4.1 jsou uvedeny odpovědi slovinských občanů a srovnány s odpověďmi občanů celé EU. V roce 2015 je za nejpozitivnější efekt z EU považován mír mezi členskými státy. V současné době považuje 65 % dotazovaných Slovinců a 56 % respondentů v rámci celé unie tento bod za nejdůležitější. Toto jednání a myšlení lidí může být spojeno s migrační krizí a také se strachem z terorismu a Islámského státu. V roce 2012 lidé neměli obavy z migrační vlny ani z možných válečných konfliktů a proto za nejlepší výsledek EU označili volný pohyb osob zboží a služeb v rámci EU. K tomuto názoru se přiklonilo 64 % slovinských a 52 % unijních občanů.

Za nejméně důležitý a nejméně pozitivní efekt v roce 2015 považuje 5 % slovinských respondentů politický a diplomatický vliv EU na zbytek světa. V roce 2012 si pak 12 % Slovinců a 11 % občanů EU myslí, že nejméně kladným výsledkem EU je společná zemědělská politika.

2) Jaký je váš názor na následující efekty vyplývající z EU?

Tab. 4.2: Efekty vyplývající ze členství v EU v %

	Pro (%)	Proti (%)	Nevím (%)
Volný pohyb občanů EU, kteří mohou žít, pracovat, studovat a podnikat ve kterékoliv zemi EU	85	10	5
Společná obranná a bezpečnostní politika mezi členskými státy	74	18	8
Společná energetická politika mezi členskými státy	69	21	10
Společná migrační politika	60	32	8
Společná zahraniční politika všech 28 států EU	64	24	12
Společná hospodářská a měnová unie s eurem jako jednotnou měnou	77	17	6
Dohoda o volném obchodu a investicích mezi EU a USA	41	47	12
Jednotný digitální trh v rámci EU	67	17	16
Další rozšíření EU v budoucích letech	49	42	9

Zdroj: Standard Eurobarometr 84 (2015), vlastní zpracování

Z Tab. 4.2 můžeme vyčíst následující. Nejvíce si Slovinci váží volného pohybu občanů a možnosti žít, pracovat a studovat v zemích EU. Pro tuto položku hlasovalo „pro“ 85 % respondentů. Na druhém místě se umístila se 74 % hlasů „pro“ společná hospodářská a měnová unie a jednotná měna. Tento výzkum byl dělán v roce 2015, a tudíž vidíme, že Slovinci stále věří v EU a zavedení eura jako jednotné měny vítají a přes počáteční potíže s inflací a prodělanou hospodářskou krizí. Místo třetí pak obsadila společná obranná a bezpečnostní politika.

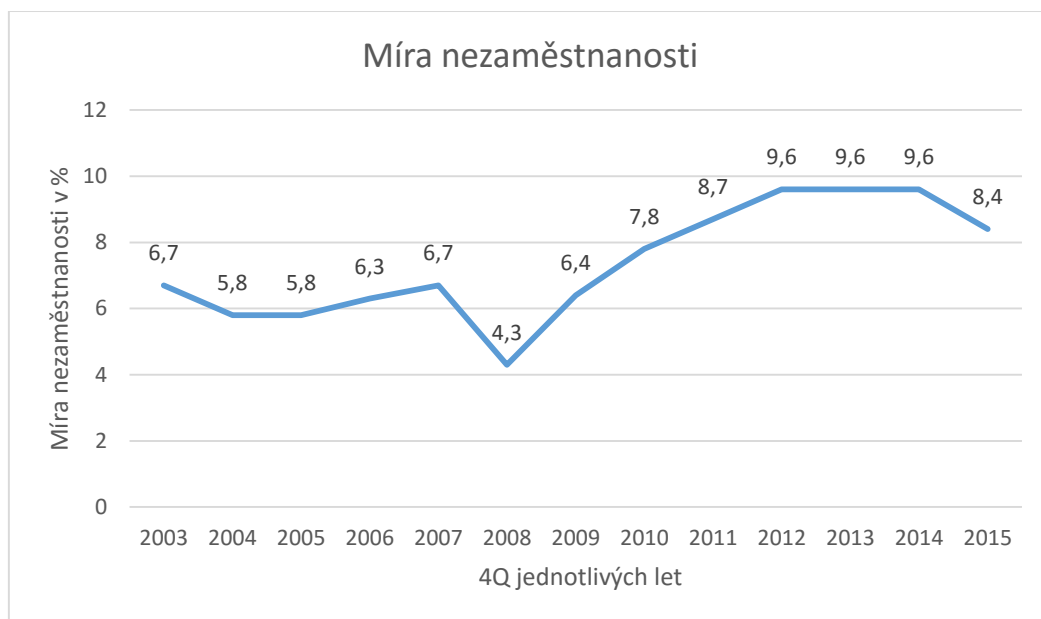
Z devíti položek, které byly předloženy dotazovaným občanům, se jich nejvíce vyjádřilo negativně k dohodě o volném obchodu a investicích mezi EU a USA. Proti hlasovalo 47 % lidí. Se 42 % hlasů „proti“ je na druhém stupni pomyslného žebříčku negativ další rozšiřování EU. Zhruba jedna třetina tzn. 32 % slovinských občanů si myslí, že společná migrační politika není dobrý nápad. Přesto se hlasem „pro“ vyjádřilo kladně dalších 60 % tázaných. Jde vidět, že se občané v řešení

migračních otázek spoléhají téměř dvakrát více na nadnárodní instituce a EU jako takovou. Cítí, že jako malý stát by nemohli problémy, které přicházejí s přílivem migrantů řešit sami.

4.2.4 Vliv členství na vybrané makroekonomické ukazatele

Míra nezaměstnanosti

Graf 4.1: Míra nezaměstnanosti na Slovinsku v letech 2003 - 2015

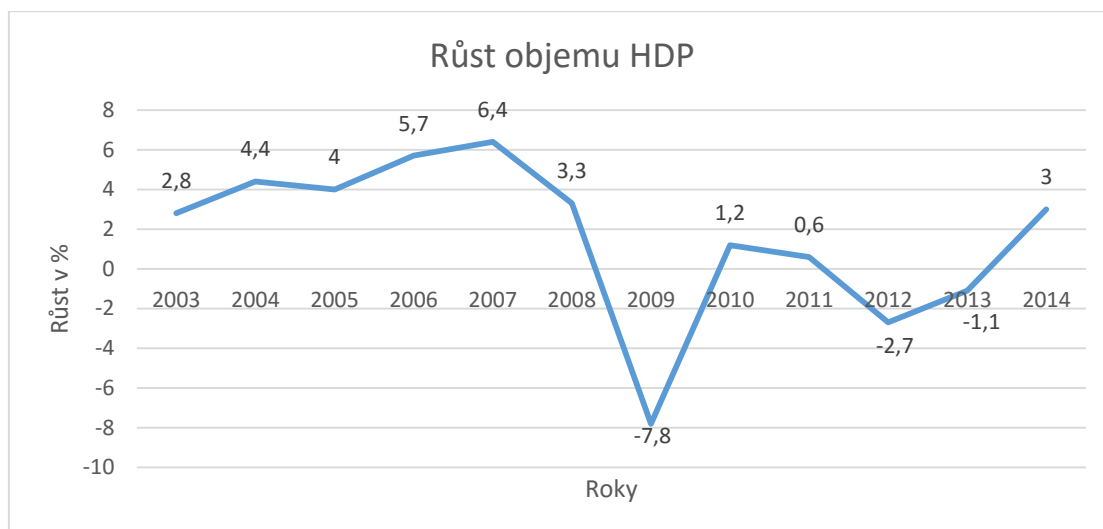

Zdroj: Slovinský statistický úřad (2016), vlastní zpracování

Nezaměstnaní jsou v grafu 4.1 vyjádřeni jako % z celkové pracovní síly. Průzkum pracovních sil (The Labour force survey) udává oficiálně nejkomplexnější přehled domácností ve Slovinsku. Z grafu vidíme, že přistoupení země do EU nemělo nějaký extrémní vliv na nezaměstnanost. Od roku 2004 až do 2007 došlo k mírnému zvýšení. Až v roce 2008 nezaměstnanost klesla o více než 2 %. Tento pokles můžeme přičíst vstupu Slovinska do eurozóny. Kdy se uvolnily trhy a nové firmy se začaly stěhovat do země. Po nástupu krize už se nezaměstnanost následující tři roky zvyšuje. Slovinsku se podařilo stabilizovat situaci na 9,6% mezi léty 2012 a 2014 a v minulém roce se podařilo nezaměstnanost snížit.

Hrubý domácí produkt

Graf 4.2: Růst objemu hrubého domácího produktu v letech 2003 - 2014

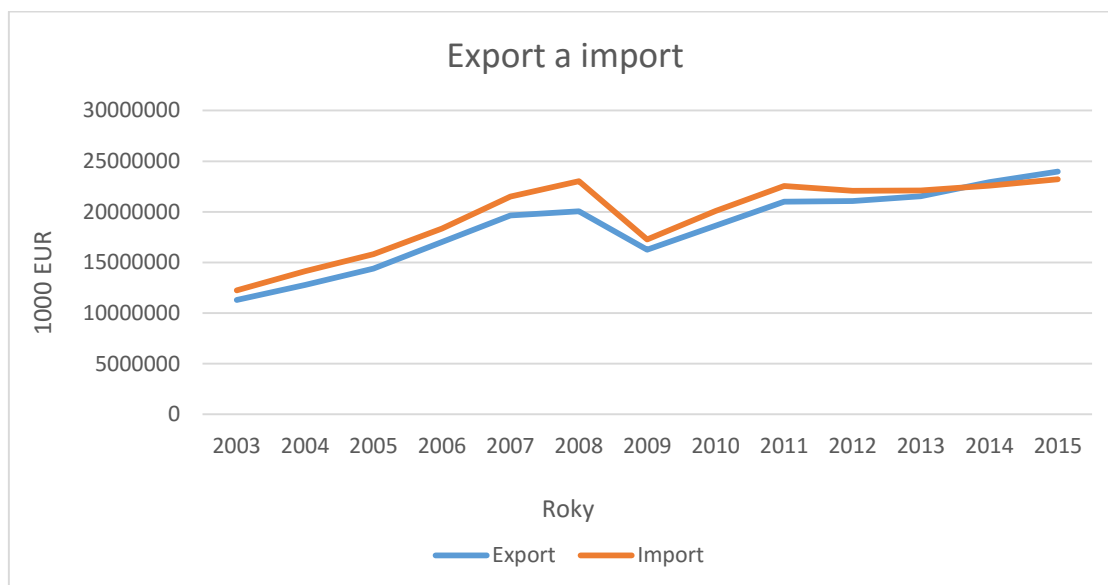

Zdroj: Slovinský statistický úřad (2016), vlastní zpracování

Na růst hrubého domácího produktu mělo členství až na malý pokles v roce 2005 pozitivní vliv. K obrovskému propadu došlo až po nástupu krize, kdy růst byl 7,8%. Od té doby jsou čísla značně nestabilní a s každým rokem dojde k dalšímu vychýlení.

Obchodní bilance

Graf 4.3: Vývoj slovinského exportu a importu v letech 2003 - 2015

Zdroj: Slovinský statistický úřad (2016), vlastní zpracování

Další položkou, kterou lze připsat na pomyslný list efektů vyplývajících ze členství je postupně zvyšující se export s výjimkou roku 2008, kdy došlo k propadu díky recesi. I přes rostoucí export je saldo zahraničního obchodu záporné. V průběhu roku 2014 se změnil trend a saldo se vyšplhalo do kladných hodnot. Důvodem může být větší podpora exportní politiky. Jako malá země má Slovinsko také malý vlastní trh a zahraniční obchod, zejména pak export hraje v jejich ekonomice důležitou roli a proto si myslím, že vstup země do EU měl pozitivní vliv na zahraniční obchod. Došlo ke zdynamičtění jak exportu, tak importu a Slovinsko se více otevřelo obchodu.

Přesto, že se Slovinci nezajímají ve velkém o dění na politické scéně EU, což dokazuje malá volební účast při posledních volbách do Evropského parlamentu, je důležité říci, že se slovinští občané cítí v EU dobře a neshledávají ve členství žádné obrovské nevýhody. Dalo by se tak říci, že slovinský národ se neřadí mezi euroskeptické. Jako první z nových členů, kteří přistoupili v roce 2004, se zhostili úkolu předsednictví v Radě EU. Při tomto nelehkém úkolu obstáli a dokázali tak ostatním členským státům, že zvládli rychle a dobře zaintegrovat do EU i jejich struktur.

5 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo představení Slovinska jako jednoho ze subjektů integračních procesů Evropy. Nastínit vývoj integrační spolupráce, vyhodnotit zapojení země do EU a především zhodnotit efekty této evropské spolupráce.

Pro dostatečné pochopení současné situace a postavení Slovinska bylo nutno si vysvětlit některé základní charakteristiky země a také se podívat do historie národa, který se postupně odstříhnul od států balkánského poloostrova a prorazil si vlastní cestu směrem do Evropy. Práce potvrzuje, že je Slovinsko od vyhlášení své samostatnosti orientováno značně prointegračním směrem. Podporuje další prohlubování a rozšíření integrace na evropském kontinentu.

Samo Slovinsko je dle mého názoru důkazem skutečnosti, že Evropská unie jako integrační seskupení má dobrý záměr a myšlenku a členství v ní přináší státům nemalé výhody. Konkrétně ve Slovinsku došlo při otevření trhů ke stimulaci zahraničního obchodu a investoři získali větší možnosti pro své aktivity. S tím souvisí i růst přímých zahraničních investic v zemi. Nová evropská měna přinesla také svá pozitiva. Proevropské nálady státu reflektují i jeho obyvatelé. Přistoupení k Evropské unii vnímají vesměs kladně a vyjadřují se optimisticky i k jednotlivým benefitům členství, jako jsou společná měnová unie s jednotnou měnou a vnitřní trh se čtyřmi svobodami.

Celkově si myslím, že ekonomická situace v zemi se do jisté míry stabilizovala a i přes problémy, které přinesla krize se Slovinsko zase odrazilo ode dna a snaží se dělat vše proto, aby svou situaci postupně zlepšilo na úroveň, kterou mělo v letech před ekonomickou recesí.

Zdroje použité literatury

Primární literatura

BALDWIN, Richard a Charles WYPLOSZ. *Ekonomie evropské integrace*. 4. vydání. Praha: Grada, 2013. 584 s. ISBN 978-80-247-4568-8.

KUČEROVÁ, Irah. *Střední Evropa. Komparace vývoje středoevropských států*. Praha: Karolinum, 2015. 234 s. ISBN 978-80-246-3067-0.

AVERY, G., A.FABER a A. SCHMIDT (eds). *Enlarging the European Union: Effects on the new member states and the EU*. Brussels: Trans European Policy Studies Association, 2009. 130 s. ISBN 978-2-9600828-1-4.

RYCHLÍK, Jan. *Dějiny Slovinska*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2011. 441 s. ISBN 978-80-7422-131-6.

ZLÝ, Bohumír. *Úvod do teorie mezinárodní ekonomické integrace*. V Tribunu EU vyd. 1. Brno: Tribun EU, 2009. 284 s. ISBN 978-80-7399-719-9.

NOVÁKOVÁ, Marcela a Ondřej SOUKUP. *Slovinsko: průvodce do zahraničí*. Vyd. 1. Praha: Olympia, 2000. 105 s. ISBN 80-7033-624-2.

CABADA, Ladislav. *Politický systém Slovinska*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2005. 272 s. ISBN 80-86429-37-7.

KAŇA, Radomír. *Evropská unie A*. Vyd. 2. Ostrava, 2010. 163 s. ISBN 978-80-248-2202-0.

HONZÁK, F., PEČENKA, M., VLČKOVÁ, J.: *Evropa v proměnách staletí*. 1. vyd., Nakladatelství Libri, Praha, 1995. 589 s. ISBN 80 – 85983 – 00 – 1.

Sekundární literatura

KLEMENTOVÁ, Nikola. *Vliv národní identity Slovinska na formování zahraničně-politického postoje k EU a státům západního Balkánu*. Brno, 2010. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra mezinárodních vztahů a evropských studií.

SMEJKALOVÁ, Renáta. *Analýza ekonomického vývoje Slovinska jako člena EU i Eurozóny*. Praha 2009. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů, Mezinárodní obchod.

FERDA, Jaroslav. *Slovinsko v EU středoevropské, alpské, středomořské a balkánské rysy v charakteristice státu*. Brno, 2007. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta. Geografický ústav.

Druláková, Radka. *Slovinská cesta do Evropy*. Mezinárodní vztahy, Ústav mezinárodních vztahů, Praha (2000), s. 77-93.

Internetové zdroje

- BANKA SLOVENIJE. *Bank of Slovenia*. [online]. 2016, [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.bsi.si/en/default.asp>
- BBC. *Státy přistupující k evropské unii*. [online]. 2004, [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/czech/specials/1142_eu_new_states/page11.shtml
- BUSINESSINFO.CZ. *Slovinsko: Zahraniční obchod a investice*. [online]. 2015, [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/slovinsko-zahranicni-obchod-a-investice-19169.html>
- BUSINESSINFO.CZ. *Slovinsko: Souhrnná teritoriální informace* [online]. 2015, [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritorialni-informace-zeme/slovinsko.html>
- CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The world factbook: Slovenia*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/si.html>
- ČESKÁ TELEVIZE. *Končící slovinské předsednictví může být inspirací pro Česko*. [online]. 2008, [cit. 2016-03-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1450777-koncici-slovinske-predsednictvi-eu-muze-byt-inspiraci-i-pro-cesko>
- COR.EUROPA.EU. *The Slovenian Presidency of the Council of the European Union and the Committee Of the regions*. [online]. 2008, [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: http://cor.europa.eu/en/documentation/brochures/Documents/slovenian-presidency-council-european/slovenian-presidency-council-european_English.pdf
- E15.CZ. *Měnový fond vyzývá Slovinsko k reformě penzí a urychlení privatizace*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-21]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/menovy-fond-vyzyva-slovinsko-k-reforme-penzi-a-urychleni-privatizace-1283454>
- EUROPA.EU. *Slovinsko* [online]. 2016, [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/slovenia/index_cs.htm
- EUROPEAN COMMISSION. *Violeta Bulc*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/bulc_en
- EUROPEAN COMMISSION. *Public opinion* [online]. 2016, [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/COMFrontOffice/PublicOpinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/yearFrom/2007/yearTo/2016/surveyKy/809/p/7>
- EUROPEAN COMMISSION. *Budget: EU expenditure and revenue 2014 -2020*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/budget/figures/interactive/index_en.cfm
- EVROPSKÝ PARLAMENT. *Slovinské předsednictví EU zahájilo Rok mezikulturního dialogu*. [online]. 2008, [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20080107STO17490+0+DOC+XML+V0//CS>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Organizace*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/cs/20150201PVL00010/Organizace>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Výsledky voleb do Evropského parlamentu*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: http://www.evropsky-parlament.cz/cs/novinky_a_udalosti/tiskove_zpravy/2014_1/kveten_2014/vysledky_voleb2014.html

EUROSKOP.CZ. *Předsednictví v Radě EU*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9033/sekce/predsednictvi-v-rade-eu/>

EUROSKOP.CZ. *Slovinsko*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/817/sekce/slovinsko-1-1---30-6-2008/>

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY. *Slovinsko dá na radu MMF a bude privatizovat státní banky*. [online]. 2015, [cit. 2016-03-21]. Dostupné z : <http://byznys.ihned.cz/c1-63556160-slovinsko-da-na-radu-mmf-a-eu-a-bude-privatizovat-statni-banky>

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY. *Bratušková, která nezvládla slyšení, rezignovala na eurokomisařku*. [online]. 2014, [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://zahranicni.ihned.cz/c1-62920620-bratusekova-ktera-nezvladla-slyseni-rezignovala-na-eurokomisarku>

IDNES.CZ. *Přehleně: Ploty, kontroly, deportace. Jak Evropa zavírá dveře běžencům*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/prehledne-opatreni-uprchlici-eu-dak-/zahranicni.aspx?c=A160203_142655_zahranicni_ert

IDNES.CZ. *Slovinci řekli ano NATO a EU*. [online]. 2003, [cit. 2016-03-19]. Dostupné z : http://zpravy.idnes.cz/slovinci-rekli-ano-nato-a-eu-dpi-/zpr_nato.aspx?c=A030319_100908_zpr_nato_inc

INSTITUT ECONOMIQUE MOLINARI. *The tax burden of the typical workers in the EU 28-2015*. [online]. 2015, [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.institutmolinari.org/IMG/pdf/tax-burden-eu-2015.pdf>

INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Republic of Slovenia and the IMF*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-21]. Dostupné z : <https://www.imf.org/external/country/SVN/index.htm>

INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Republic of Slovenia*. [online]. 2015, [cit. 2016-04-14]. Dostupné z <https://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2015/cr1541.pdf>

MINISTRY OF FINANCE. *Taxation in Slovenia*. [online]. 2015, [cit. 2016-03-18]. Dostupné z : http://www.mf.gov.si/fileadmin/mf.gov.si/pageuploads/Davki_in_carine/Angle%C5%A1ki/Taxation_in_Slovenia_2015.pdf

MINISTRY OF FINANCE. *Bulletin of government finance*. [online]. 2016, [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: http://www.mf.gov.si/fileadmin/mf.gov.si/pageuploads/tekgib/Bulletin_of_Government_Finance/April_2016_ang.pdf

MINISTRY OF FINANCE. *Euro*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: http://www.mf.gov.si/en/areas_of_work/euro/

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Mezinárodní měnový fond*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-21]. Dostupné z : <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/mezinarodni-spoluprace/mezinarodni-institute/imf-mezinarodni-menovy-fond-11650>

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS. *Slovenia at the UN*. [online]. 2015, [cit. 2016-03-21]. Dostupné z : <http://newyork.predstavnistvo.si/index.php?id=157&L=1>

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS. *Priorities of the Republic of Slovenia at the 70th session of the UN General assembly*. [online]. 2015, [cit. 2016-03-21]. Dostupné z : <http://newyork.predstavnistvo.si/index.php?id=4154&L=1>

MINISTERSTVO ZAHRANIČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Slovinsko* [online]. 2015, [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/slovinsko/

NATO. *What is NATO* [online]. 2016, [cit. 2016-03-19]. Dostupné z : <http://www.nato.int/nato-welcome/index.html>

NATO.GOV.SI. *Slovenia in NATO*. [online]. 2004, [cit. 2016-03-19]. Dostupné z : <http://nato.gov.si/eng/slovenia-nato/>

OECD. *Slovenia*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-15]. Dostupné z : <http://www.oecd.org/slovenia/>

OECD. *Slovenia: Slovenia's accession to the OECD*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-19]. Dostupné z : <http://www.oecd.org/slovenia/sloveniasaccessiontotheoecd.htm>

OECD. *Slovenia: Slovenia and the OECD*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-19]. Dostupné z : <http://www.oecd.org/slovenia/slovenia-and-oecd.htm>

REPUBLIKA SLOVENIJA DRŽAVNI ZBOR. *About national assembly*. [online]. 2015, [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: https://www.dz-rs.si/wps/portal/en/Home/ODrzavnemZboru/SestavalnOrganiziranost!ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8zinfyCTD293Q0N3MOczAw8QwJcXE0tLlzcYz0wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigAeyBh2/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/

REPUBLIKA SLOVENIJA DRŽAVNI SVET. *National council of the republic of Slovenia*. [online]. 2013, [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.ds-rs.si/en>

REPUBLIC OF SLOVENIA STATISTICAL OFFICE RS. *Gross Domestic Product and National Accounts*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-10]. Dostupné z : <http://www.stat.si/StatWeb/en/field-overview?idp=1&headerbar=10>

REPUBLIC OF SLOVENIA STATISTICAL OFFICE RS. *Employees, Self-Employed and Unemployed*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-10]. Dostupné z : <http://www.stat.si/StatWeb/en/field-overview?idp=116&headerbar=12>

REPUBLIC OF SLOVENIA STATISTICAL OFFICE RS. *Territory*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-10]. Dostupné z : <http://www.stat.si/StatWeb/en/field-overview?idp=116&headerbar=12>

REPUBLIC OF SLOVENIA STATISTICAL OFFICE RS. *Exports and imports od goods*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-10]. Dostupné z : <http://www.stat.si/StatWeb/en/field-overview?idp=55&headerbar=9>

REPUBLIC OF SLOVENIA STATISTICAL OFFICE RS. *Data on territorial units according to the new situation of municipalities and regions..* [online]. 2015, [cit. 2016-03-10]. Dostupné z : <http://www.stat.si/StatWeb/en/show-news?id=4927&idp=14&headerbar=18>

REPUBLIC OF SLOVENIA STATISTICAL OFFICE RS. *Prices and inflation* [online]. 2016, [cit. 2016-03-15]. Dostupné z : <http://www.stat.si/StatWeb/en/field-overview?idp=2&headerbar=14>

RADA EU. *Rada schválila rozpočet EU na rok 2016*. [online]. 2015, [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2015/11/24-2016-budget-approved/>

SLOVENIA PRESIDENCY OF THE EU 2008. *Programme and priorities of the Slovenian presidency*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: http://www.eu2008.si/en/The_Council_Presidency/Priorities_Programmes/index.html

SLOVENIA25.SI. *Symbols of Slovenia*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-21]. Dostupné z : <http://www.slovenia25.si/symbols-of-slovenian-identity/>

SLOVENIA.INFO. *History of Slovenia*. [online]. 2016, [cit. 2016-03-18]. Dostupné z : http://www.slovenia.info/en/zgodovina-slovenije.htm?zgodovina_slovenije=0&lng=2

Seznam tabulek, obrázků, grafů

Tabulky

Tab. 2.1: Zdanění příjmu fyzických osob ve Slovinsku

Tab. 3.1: Členství Slovinska v mezinárodních organizacích a regionální iniciativách

Tab. 4.1: Pozitivní efekty ze členství v EU v %

Tab. 4.2: Efekty vyplývající ze členství v EU v %

Obrázky

Obr. 2.1: Cohesion regions, statistical regions, municipalities, Slovenia

Grafy

Graf 2.1: Vývoj inflace ve Slovinsku v letech 2004 – 2015

Graf 2.2 : Základní sazby DPH ve státech Evropské unie

Graf 4.1: Rozdělení křesel v Evropském parlamentu podle politických stran

Graf 4.1: Míra nezaměstnanosti na Slovinsku v letech 2003 – 2015

Graf 4.2: Růst objemu hrubého domácího produktu v letech 2003 – 2014

Graf 4.3: Vývoj slovinského exportu a importu v letech 2003 - 2015

Seznam zkratk

CEFTA	Středoevropská zóna volného obchodu
DPH	Daň z přidané hodnoty
ECB	Evropská centrální banka
EHS	Evropské hospodářské společenství
EP	Evropský parlament
ES	Evropské společenství
ESCB	Evropský systém centrálních bank
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
EU	Evropská unie
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní produkt
MEI	Mezinárodní ekonomická integrace
MMF	Mezinárodní měnový fond
NLB	Nová lublaňská banka
NKBM	Nová kreditní banka Maribor
OEED	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OEEC	Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci
OSN	Organizace spojených národů
PZI	Přímé zahraniční investice
SI	Slovinsko
USA	Spojené státy americké

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6. května 2016

Lucie Chovanečková

Seznam příloh

Příloha č. 1 Výsledky voleb do Evropského parlamentu 2009 ve Slovinsku

Příloha č. 2 Harmonogram příprav na zavedení eura ve Slovinsku

Příloha č. 3 Labour market and social indicators

Přílohy

Příloha č.1

Výsledky voleb do Evropského parlamentu 2009 ve Slovinsku

Summary table

2009 opening session

Parties	%	Seats	EPP	S&D	ALDE	Greens/EFA	ECR	GUE/NGL	EFD	NI
SDS	26.92	2	2							
SD	18.45	2		2						
N.Si	16.33	1	1							
LDS	11.52	1			1					
zares	9.82	1			1					
DeSUS	7.18	0								
SLŠ	3.6	0								
SNS	2.88	0								
SMS	1.9	0								
ZZ	0.64	0								
NLPB	0.44	0								
KSS	0.32	0								
Other parties	0.00	0								
Total	100.00	7	3	2	2	0	0	0	0	0

EPP : Group of the European People's Party (Christian Democrats)

S&D : Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats in the European Parliament

ALDE : Alliance of Liberals and Democrats for Europe | Greens/EFA : The Greens/European Free Alliance

ECR : European Conservatives and Reformists | GUE/NGL : European United Left/Nordic Green Left

EFD : Europe of freedom and democracy Group

NI : Non-attached Members – Members not belonging to any political group

SDS : SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA - SDS | SD : SOCIALNI DEMOKRATI

N.Si : NOVA SLOVENIJA – KRŠČANSKA LJUDSKA STRANKA

LDS : LDS LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE | zares : ZARES – nova politika

DeSUS : DeSUS - DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV SLOVENIJE

SLŠ : SLS SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA | SNS : SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS

SMS : SMS – STRANKA MLADIH SLOVENIJE | ZZ : ZDRUŽENI ZELENÍ

NLPB : NEODVISNA LISTA ZA PRAVICE BOLNIKOVI | KSS : KRŠČANSKI SOCIALISTI SLOVENIJE

Other parties

Zdroje: European Parliament: European Elections: Results by Country (2009)

Příloha 2

Harmonogram příprav na zavedení eura ve Slovinsku

2003	stanovení oficiálního termínu přijetí eura
Červen 2004	zapojení tolaru do kurzového mechanismu ERM II
Červen 2004	založení Koordinační skupiny pro technické přípravy na zavedení eura
Leden 2005	přiját Národní plán zavedení eura
Červen 2005	vypracována Komunikační strategie
Listopad 2005	přiját Zákon o duálním označování cen
Leden 2006	rozhodnuto o variantě velkého třesku (BIG BANG)
Leden 2006	1. aktualizace Národního plánu
Březen 2006	zahájeno povinné duální označování cen (centrální parita ERM II)
Červenec 2006	rozhodnutí Rady EU o zrušení výjimky na zavedení eura
2006	přiját Obecný zákon o zavedení eura
Říjen 2006	2. aktualizace Národního plánu
1. ledna 2007	€ den
14. ledna 2007	ukončena duální cirkulace
1. března 2007	ukončení bezplatné výměny tolarů na eura ve všech bankách
30. června 2007	konec povinného duálního označování cen
31. prosince 2007	ukončení bezplatné výměny tolarů na eura ve vybraných bankách

Zdroj: Ministerstvo financí ČR: Euro (2007)

Příloha č. 3

Labour market and social indicators

	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ⁽⁴⁾
Employment rate (% of population aged 20-64)	70.3	68.4	68.3	67.2	67.7	69.0
Employment growth (% change from previous year)	-2.1	-1.7	-0.9	-1.4	0.6	1.5
Employment rate of women (% of female population aged 20-64)	66.5	64.8	64.6	63.0	63.6	64.5
Employment rate of men (% of male population aged 20-64)	74.0	71.8	71.8	71.2	71.6	73.3
Employment rate of older workers (% of population aged 55-64)	35.0	31.2	32.9	33.5	35.4	36.9
Part-time employment (% of total employment, aged 15 years and over)	11.4	10.4	9.8	10.1	11.2	11.1
Fixed term employment (% of employees with a fixed term contract, aged 15 years and over)	17.3	18.2	17.1	16.5	16.7	18.0
Transitions from temporary to permanent employment	31.8	37.9	36.6	36.9	49.5	-
Unemployment rate ⁽¹⁾ (% active population, age group 15-74)	7.3	8.2	8.9	10.1	9.7	9.2
Long-term unemployment rate ⁽²⁾ (% of labour force)	3.2	3.6	4.3	5.2	5.3	4.8
Youth unemployment rate (% active population aged 15-24)	14.7	15.7	20.6	21.6	20.2	16.0
Youth NEET ⁽³⁾ rate (% of population aged 15-24)	7.1	7.1	9.3	9.2	9.4	-
Early leavers from education and training (% of pop. aged 18-24 with at most lower sec. educ. and not in further education or training)	5.0	4.2	4.4	3.9	4.4	-
Tertiary educational attainment (% of population aged 30-34 having successfully completed tertiary education)	34.8	37.9	39.2	40.1	41.0	-
Formal childcare (30 hours or over; % of population aged less than 3 years)	33.0	34.0	36.0	36.0	-	-

(1) Unemployed persons are all those who were not employed but had actively sought work and were ready to begin working immediately or within two weeks.

(2) Long-term unemployed are peoples who have been unemployed for at least 12 months.

(3) Not in Education Employment or Training.

(4) Average of first three quarters of 2015. Data for total unemployment and youth unemployment rates are seasonally adjusted.

Zdroj: European Commission (EU Labour Force Survey)